

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ANABİLİMDALI
FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**ORTAOKUL FEN BİLİMLERİ
ÖĞRETMENLERİNİN KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİNE
YÖNELİK YETERLİLİK VE GÖRÜŞLERİNİN
BELİRLENMESİ (DENİZLİ ÖRNEĞİ)**

Safiye Kevser KAZAK

Denizli- 2022

**T.C.
PAMUKKALEÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ANABİLİMDALI
FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ BİLİM DALI
TEZSİZYÜKSEKLİSANS PROJESİ**

**ORTAOKUL FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN
KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİNE YÖNELİK YETERLİLİK VE
GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ (DENİZLİ ÖRNEĞİ)**

Safiye Kevser KAZAK

**Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Nazmi DURKAN**

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

İmza

Safiye Kevser KAZAK

TEŞEKKÜR

Araştırmamın her aşamasında rehberlik edip, bilgisini ve zamanını benden esirgemeyen, hayata bakışını ve vizyonumu geliştiren çok kıymetli danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Nazmi DURKAN'a,

Bilgi ve tecrübeleriyle bizlerin yetişmesinde büyük emeği geçen Pamukkale Üniversitesi Matematik ve Fen Bilimleri Anabilim dalındaki birbirinden değerli tüm hocalarıma; Doç. Dr. Ayşe SAVRAN GENCER'e, Dr. Öğr. Üyesi Gül Hanım BORAN'a, Doç. Dr. Esra UAK'a, Prof. Dr. Zehra YAKAR'a, Prof. Dr. Bilge CAN'a, Doç. Dr. Fatma TAŐKIN EKİCİ'ye, Doç. Dr. Özen YILDIRIM'a, araştırma verilerinin elde edilmesinde yardımlarını esirgemeyen, verilere ulaşma noktasında bana yardımcı olan tüm okul yöneticisi ve öğreimen meslektaşlarıma;

Ayrıca bu süreçte benden desteğini esirgemeyen, motivasyon ve enerjimi arttıran, canım eşim Serdar KAZAK'a, canım kızım Zeynep Nisa'ya ve canım oğlum Melih'e, pek değerli aileme, tüm dostlarıma ve tüm sevdiklerime;

Sonsuz teőekkürler...

ÖZET

Ortaokul Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Yönelik Yeterlilik ve Görüşlerinin Belirlenmesi (Denizli Örneği)

KAZAK, Safiye Kevser

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Matematik ve Fen Bilimleri Anabilim Dalı

Fen Bilimleri Eğitimi Bilim Dalı

Proje Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Nazmi DURKAN

Ocak 2022, 58 sayfa

Bu araştırmanın amacı, ortaokul fen bilimleri öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik yeterlilik ve görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmanın örneklemini, 2021–2022 öğretim yılında Denizli ili ve ilçelerinde görev yapmakta olan 130 Fen Bilimleri öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın amacına yönelik veriler Kırcaali-İftar (1998) tarafından Türkçeye dönüştürülen, Antonak ve Larivee (1995) ‘in Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Ayrıca BAYAR(2015)’in ‘Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Anketi’ de uygulanmıştır. Gerekli veriler 2021 – 2022 öğretim yılı güz döneminde Denizli ilinde bulunan ortaokullarda görev yapan fen bilimleri öğretmenleri Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterlik Ölçeği, Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu uygulanarak toplanmıştır. Elde edilen veriler Statistical PackageforSocialScience25 (SPSS 25)istatistiksel veri analiz edilmiştir. Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği, Sınıf Kontrolü ve Fen Bilimleri Öğretmeninin Yeterliğine İlişkin Görüşler, Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler ve Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler alt boyutlarından alınan puanların kaynaştırma eğitimi hakkında yeterli bilgiye sahip olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edildi.

Anahtar Kelimeler: Fen bilimleri öğretmeni, kaynaştırma eğitimi, özel eğitim, öğretmen görüşleri, eğitim.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİ PROJE ONAY SAYFASI.....	iii
ETİK BEYANNAMESİ	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.1.1.Problem Cümlesi	2
1.1.2.Alt Problemler	2
1.2.Araştırmanın Amacı	2
1.3.Araştırmanın Önemi	2
1.4.Araştırmanın Sınırlılıkları	3
1.5.Sayıtlar	3
1.6.Tanımlar	3
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
2.1. Eğitim.....	5
2.2. Özel Eğitim	6
2.2.1.Özel Eğitimin Önemi	7
2.2.2.Özel Eğitimin Amaçları	7
2.3. Kaynaştırma Eğitimi	8
2.3.1.Kaynaştırma Eğitiminin Eğitim – Öğretim Bağlamında Yararları	9
2.3.2.Kaynaştırma Uygulama Modelleri.....	10
2.3.2.1.Tam Zamanlı Kaynaştırma	11
2.3.2.2.Yarı Zamanlı Kaynaştırma.....	11
2.3.2.3.Tersine Kaynaştırma.....	11
2.4. Kaynaştırma Eğitimin Zorlukları	11
2.4.1.Öğretmenlerin Mesleki Açidan Yeterli Olmaması	12
2.4.2.Destek Hizmetlerinin Yetersizliği.....	12
2.4.3.İş birliği Yetersizliği	13
2.5. İlgili Araştırmalar	13

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM.....	18
3.1. Araştırmanın Modeli	18
3.2. Evren ve Örneklem.....	18
3.3. Verilerin Toplanması.....	18
3.4. Verilerin Analizi.....	19
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR	21
BEŞİNCİ BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER.....	36
5.1.Tartışma ve Sonuç	36
5.2. Öneriler.....	38
KAYNAKÇA.....	39
EKLER.....	45
ÖZGEÇMİŞ	49

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1 <i>Kişisel Özellikler</i>	19
Tablo 4.1. <i>Kullanılan Ölçeklerin ve Boyutlarının Güvenirlik Analizi Sonuçları</i>	21
Tablo 4.2. <i>Ölçekler ve Alt Boyutlara İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler</i>	22
Tablo 4.3. <i>Ölçek ve Alt Boyutlara İlişkin Normallik Analizi Sonuçları</i>	22
Tablo 4.4. <i>Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Cinsiyete Göre ,Karşılaştırılması</i>	23
Tablo 4.5. <i>Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması</i>	24
Tablo 4.6. <i>Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Yaşa Göre Karşılaştırılması</i>	24
Tablo 4.7. <i>Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının Yaşa Göre Karşılaştırılması</i>	25
Tablo 4.8. <i>Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Eğitim Duruma Göre Karşılaştırılması</i>	28
Tablo 4.9. <i>Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının Eğitim Duruma Göre Karşılaştırılması</i>	29
Tablo 4.10. <i>Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Kıdem Yılına Göre Karşılaştırılması</i>	30
Tablo 4.11. <i>Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği Ve Alt Boyutlarının Kıdem Yılına Göre Karşılaştırılması</i>	28
Tablo 4.12. <i>Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Kaynaştırma Eğitimi Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Olma Durumuna Göre Karşılaştırılması</i>	28
Tablo 4.13. <i>Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının Kaynaştırma Eğitimi Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Olma Durumuna Göre Karşılaştırılması</i>	29
Tablo 4.14. <i>Aynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Kaynaştırma Eğitimi Alma Durumuna Göre Karşılaştırılması</i>	30
Tablo 4.15. <i>Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının Kaynaştırma Eğitimi Alma Durumuna Göre Karşılaştırılması</i>	30
Tablo 4.16. <i>Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Kaynaştırma Öğrencisinin Varlığına Göre Karşılaştırılması</i>	31
Tablo 4.17. <i>Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının Kaynaştırma Öğrencisinin Varlığına Göre Karşılaştırılması</i>	32
Tablo 4.18. <i>Ölçekler Arasındaki İlişki</i>	32

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

İnsanlar tarih boyunca “Eğitim Nedir?” sorusuna cevap aramışlardır. Toplumun her kesiminden insanlar; Peygamberler, filozoflar, eğitim ve toplum konusu ile ilgili fikirler üretmiş, üretilen fikirler hem bu konudan beslenmiş hem de bu konuyu beslemiştir (Özdemir, Yalın ve Sezgin, 2008). Eğitimle kazandırılan bilgi, beceri ve de yeterlikler, bunları kazandırmaya yönelik yol-yöntem ve araçları, eğitime ait beklentiler toplumlar arasında farklılık gösteriyor olsa da nesilden nesile veya bütün toplumlarda değişmeyen konu, toplumun tüm üyelerinin eğitime ihtiyacı olmasıdır (Uras, 2002: 190).

Bu araştırmada; ortaokullarda görev yapan Fen Bilimleri öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ilişkin görüşlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

1.1. Problem Durumu

Eğitimle alakalı yapılan tanımlamalar, öncelikle daha çok psikoloji ve felsefenin alanına girmiş olan zihin, beceri ve bilinç gibi ifadelerle yapılırken, sonra tarih ile toplum ilişkisini öne çıkaran toplumsal düzenleme, toplum hiyerarşisi, kültürel aktarım, siyasi yapı, ideoloji gibi kavramlarla öne çıkan tanımlara bırakmıştır (İnal, 2004). Dolayısıyla eğitim ile alakalı tanımlamaların farklılıklar ve incelenmekte olan konunun özelliğine göre değişiklikler göstermesi normal bir durumdur. Buna ek olarak her disiplinin, üstünde anlaşmaya vardığı bir takım tanımların olması da mümkündür.

Literatür incelendiğinde eğitime ait farklı tanımlar bulunmaktadır. Tanımlamalardan bazıları psikolojik ve davranış temelli, toplumsal ve felsefi bakış açısıyla yapılan tanımlamalar da vardır. Bu perspektifte, eğitim ile ilgili en belirgin tanımlamalar : “*Eğitim, belli bir toplumun varoluşunu ve ilerleyişini güvenceye bağlamak amacıyla üyelerine gerekli bilgi, beceri, düşünce ve davranış kalıplarını aktarması süreci*” dir (Özdemir, 2008). Bilhan(1996) ‘a göre “*çocuğu veya ergeni bedensel, ruhsal, zihinsel, toplumsal, ahlaksal yönleri ile oluşturmak ve geliştirmek için onun varlığındaki değer kaynaklarını ortaya çıkarmaya yönelik yöntem ve tekniklerinin eyleme dönüştürülmesi süreci*” olarak tanımlanmıştır.

Kaynaştırmayla ilgili eğitimci düşüncelerini araştıran ilgili alan yazında öğretmenlerin kendilerinde, kaynaştırmaya yönelik eğitim alanında bilgi eksikliği olduğunu düşünmelerinden bu programa yönelik olumsuz bir görüş içerisinde olduğunu anlamaktayız (Mağden ve Avcı, 1999; Metin ve Çakmak,1998). Bu çalışmada ortaokullarda görev yapan fen bilimleri öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine dönük

görüş ve yeterlik seviyelerinin belirlenmesi hedeflenmektedir. Buradan hareketle aşağıda gösterilen problem cümlesine ve bu bağlamda yer alan alt problemlere de cevap aranmıştır.

1.1.1. Problem Cümlesi

Yukarıda açıklanmış olan problem durumu kapsamında araştırmanın problemi şu şekildedir:

Denizli ili merkez ve ilçelerinde görev yapan fen bilimleri öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ilişkin görüş ve yeterlilikleri nelerdir?

1.1.2. Alt Problemler

- Fen Bilimleri öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik yeterlik düzeyleri nedir?
- Fen Bilimleri öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik yeterlik düzeyleri; yaşları, cinsiyeti, öğrenim alanları, kaynaştırma konusunda bilgili olma, ailelerinde özel gereksinimli bireyler bulunma durumu ve de kaynaştırma eğitimine yönelik yeni bilgiler edinebilme isteğine yönelik anlamlı farklılıklar göstermekte midir?
- Fen Bilimleri öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik yeterlik düzeyi ile kaynaştırma eğitimine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Denizli ili merkez ilçelerinde bulunan ortaokullarda görev yapan fen bilimleri öğretmenlerinin, kaynaştırma eğitiminden beklentilerini ve algılarını ortaya çıkarmaktır.

Alan yazına bakıldığında fen bilimleri öğretmenlerinin görüşlerinin ve yeterlik seviyelerinin incelendiği değişkenlerin ilişkilerinin incelenmesinin yurt içi çalışmalarda olmadığı belirlenmiştir. Bu çalışmada; fen bilimleri öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine dönük yeterlikleri ve bu yeterliklerine ait kendilerine yönelik algılarının mesleki performanslarıyla yakından ilgili olduğu farz edilerek fen bilimleri öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik yeterlik seviyelerinin ve kaynaştırma eğitimine yönelik görüşlerinin belirlenmesi de bir gereklilik olarak görülmüştür.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu çalışmayla beraber ülkemizde sınırlı sayılarda çalışma yapılmış olan kaynaştırma eğitimiyle ilgili farklı bakış açıları geliştirerek, kaynaştırma eğitimiyle ilgili

öğretmenlerin yeterlik seviyelerinin düşük olması kaynaştırma eğitiminin amaçlanan düzeye ulaşmasını zorlaştırabilir. Weisel ve Dror (2006)'da yapmış oldukları çalışmalarında öğretmenlerin öz-yeterliliğiyle kaynaştırma eğitimine yönelik bakış açısı arasında olumlu yönlü bir ilişki saptamışlardır.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma anketteki sorular ve sorulara cevap veren katılımcılar, Denizli ili merkezi ve ilçelerinde mevcut devlet okullarında görev ifa eden fen bilimi öğretmenleriyle sınırlıdır.

1.5. Sayıtlar

- Araştırmada kullanılacak ölçekleri araştırma konusu olan Fen Bilimleri öğretmenlerinin içtenlikle ve doğru cevaplandıracakları öngörülmektedir.
- Veri toplama araçlarının görüşleri meydana çıkaracak nitelikte olduğu varsayılmaktadır.
- Araştırma için seçilmiş olan yöntem; araştırmanın gayesini ve problemlerini meydana çıkarmaya uygundur.

1.6. Tanımlar

Fen Bilimleri Öğretmeni: Devlet okullarının ortaokul kademesinde çalışan, üniversitelerin 4 yıllık Fen Bilimleri öğretmenliği alanında mezun ya da formasyon sertifikasına sahip olan ve belirli ölçütleri tamamlayarak görev yapmaya hak kazanmış mesleki uzman.

Özel Gereksinimli Kişi: Değişen sebeplerden dolayı gelişimsel ve kişisel farklılıkları mevcut ve akademik performansları bakımından kendi akranlarından anlamlı farklılıklar gösteren kişilerdir (Ataman, 2003).

Özel Eğitim: Özel gereksinimi olan bireylerin, ihtiyaçlarını gidermek, onları akademik alanda geliştirebilecek, sosyal olarak ta topluma uyumunu kolaylaşmasını sağlayacak yeterlikleriyle alakalı belli eğitim ortamlarında devam ettirilen eğitim programları ve yöntemleridir (MEB, 2006).

Kaynaştırma Eğitimi: Özel gereksinimli kişilerin toplumun birer parçası olmalarını sağlayabilmek için ihtiyaç olan destek ve hizmetlerle az kısıtlayıcı eğitim

ortamlarında akranlarıyla birlikte eğitim almasını sağlayamaya yarayan eğitim yaklaşım biçimidir (Sucuoğlu ve Özokçu, 2005; Kırcaali-İftar, 1998).

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Kaynaştırma eğitiminin gayesi, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmet Yönetmeliği'nde (2018), özel eğitim gereksinimi olan bireylerin ilgi, yetenek ve de ihtiyaçları doğrultusunda öğrenciyi olabilecek en üst düzeye taşıyıp, bir üst öğrenimine, mesleğe ve de topluma hazır hale getirmek şeklinde verilmiştir. Metin (2012) ise kaynaştırma eğitimin gayesini özel gereksinimli çocukların sosyal anlamda kabullerini, bireyin çocukluk döneminden itibaren başarmasını sağlamayı hedeflemek şeklinde özetlemiştir.

Kaynaştırma eğitimin başarılı olmasında öğretmenlere çok büyük sorumluluklar düşmektedir. Özel gereksinimli öğrencisi bulunan öğretmenlerin kendilerini özel eğitim alanında mümkün oldukça yetiştirmesi gerekmektedir. Bunun bireysel çaba olmaktan ziyade ülkenin eğitim politikası şeklinde olması ve bu konu üzerinde de çalışılması gerektiği düşünülmektedir. Yüksek öğretmen öz yeterliliğinin, yeterli ve başarılı kaynaştırma sınıf ortamları oluşturmasında önemli bir bileşen olduğu bilinmektedir (Forlin, Sharma ve Loreman, 2013, Sharma, Loreman ve Forlin 2012).

Sınıfında özel gereksinimli öğrencisi olan öğretmenlerin bu eğitime yönelik olumlu bakış açılarında olup, özel gereksinimli öğrenciyi mevcut olan haliyle kabul eden tutumda olmasının eğitimin gayesine ulaşmasında önemli olduğunun üzerinde durulmaktadır (Batu ve Kırcaali-İftar, 2006).

Kaynaştırma eğitimi ile ilgili eğitimcilerin düşüncelerini araştıran ilgili alan yazında öğretmenlerin kaynaştırma eğitimiyle alakalı kendilerinde bilgi yetersizliği olduğunu düşünmelerinden dolayı bu programa dönük negatif görüşlerde olduğu da görülmüştür (Mağden ve Avcı, 1999; Metin ve Çakmak,1998).

2.1.Eğitim

Bir sosyal organizasyonun parçası olan bireyler sürekli olarak birbirleriyle etkileşim halindedirler. Bu etkileşim sayesinde birbirleriyle sürekli iletişim halindedirler ve bildiklerini, gördüklerini ve deneyimlediklerini birbirleriyle paylaşırlar. Bu aktarım işlemi nesilden nesile aktarılabilceği gibi farklı malzemelerle yüz yüze de yapılabilir. Aktarım sürecinde bireyin davranışında herhangi bir değişiklik varsa bu süreç eğitim süreci, eğer kültürleşme (edinim) varsa bu durum eğitim olarak tanımlanabilir.

Eğitimin anlamının kesin bir tanımını vermek mümkün değildir. Psikologlara göre farklı disiplinler tarafından farklı biçimlerde tanımlanan eğitim, doğa bilimcilerine göre

insan ve çevrenin etkileşimi, sosyologlara göre yaşam mücadelesi, toplumsal olaylar, bilgi ve kültür aktarımıdır (Sezgin,2011).

Eğitim, kişinin sosyal çevreye girdiği andan itibaren başlayan ve yaşamı boyunca devam eden bir süreçtir. Bu anlamda bireyin geçmişi ve geleceği, bir başka deyişle toplumsal nitelikleri eğitim yoluyla kurulur ve yönlendirilir. Bu oryantasyon sürecindeki çok çeşitli müdahaleler, farklı eğitim kavramları geliştirmiş ve farklı konuların ilgi alanına girmiştir. Bireyde istenen yönde olumlu davranışların oluşması süreci bağlamında açıklanan eğitim olgusu, farklı dikkat noktaları ekseninde farklı konularla açıklanmaktadır. Ancak hepsinin ortak bir noktası vardır, amaç bireydir, amaç bireyin davranışında değişiklik yaratmaktır (Ünalın, 2005).

2.2.Özel Eğitim

Bu bölümde özel eğitimle alakalı genel anlamlı bilgilendirme çalışması anlatılmıştır. Özel eğitimin tarifinden başlayarak, özel eğitimin gayeleri ve ilkeleri hakkında bilgilerden bahsedilmiştir. Devam eden bölümlerde özel eğitim alması gereken bireylerin sınıflandırılması ile eğitsel düzenlemeler, sözü geçen eğitimde eğitsel bölümlendirme ve bu amaçla kullanılan programlar nezdinde yapılmış araştırmalar incelenmiştir.

Önümüze çıkan rastgele bir konuyla alakalı araştırma yaparken incelenen konuyla ilgili tanımlamaları araştırmak çok önem arz etmektedir (Köksal, 2006). Bu kapsamda özel eğitimin tanımıyla ilgili geçmiş zamanlardan günümüze dek birçok otorite açıklama yapma ihtiyacı duymuş olup, bunlardan bazı tanımlamalar birbirine eş anlamlar içerirken diğerleri de birbirini tamamlayıcı nitelikler taşımıştır. Bu tanımlarda bazıları aşağıdaki şekilde sıralanmıştır Heward (2000), özel eğitim etkinliklerini, bireyin temel insani hakları şeklinde değerlendirmektedir (Akt: Ataman, 2003).

Özsoy, Özyürek ve Eripek (1988) çalışmalarında özel eğitimi, bu eğitime ihtiyacı olan çocukların eğitimden faydalanabilmesi adına özel yetiştirilmiş eğitmen, bireyin durumuna uygun olarak geliştirilen eğitim programları ve çocukların farklı vasıflarına uygun eğitim alanlarında devam ettirilen çalışmalar olarak ifade etmişlerdir (Akt: Aker, 2014).

Özel eğitimde, hususi olarak yetişmiş eğitmenlerce, yine hususi olarak hazırlanmış programlar baz alınarak özel gereksinimi olduğu düşüncesine varılan çocuğun engel durumuna ve özelliklerine göre düzenlenmiş eğitim alanlarında verilen eğitim denir

(Çağlar, 1998). Bazen bu eğitimden faydalanması gereken öğrencilerin eğitim aldıkları ortamları farklılıklar gösterebilmektedir. Özel eğitimle desteklenmesi gereken çocuklar kimi zaman ilk ve ortaokullarda eğitim gören diğer çocuklarla beraber eğitim görmekteyken, kimi zaman yatılı yada gündüzlü özel eğitim merkezlerinde, kimi zamanda ilk ve ortaokulların bünyesinde kurulan özel sınıflarda bu eğitimi almaktadır (Nartgün, 2007).

2.2.1. Özel Eğitimin Önemi

Özel eğitim ile ilgili hizmetlerin sistematik bir yapıyla uygulanabilmesi ve bütün bireylere eşit olacak şekilde sunulabilmesi modern toplumların en mühim özelliklerindedir (Cavkaytar, 2005). Özel eğitimin uygulamadaki durumuna bakıldığında çocukların akranlarıyla beraber veya onlardan ayrı olacak şekillerde uygulandığı görülür.

Akranlarından farklı verilen eğitim çocuğun engel türü ile engel seviyesine bakılarak uygulanan programlar vasıtasıyla özel eğitimcilerce verilen eğitimdir. *“Akranlarla beraber verilen eğitim; ortak programlar vasıtasıyla engelli bireylere özel eğitim almış çalışanlarca değil de normal sınıf öğretmenlerinin verdiği eğitim şeklinde adlandırılmaktadır”*(Batu, 2006).

2.2.2. Özel Eğitimin Amaçları

Türk Milli Eğitiminin genel amaç ile temel ilkeleri yönünde özel eğitim alması gereken kişilerin; (MEB 2012, Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği)

- Hayatını idame ettirdiği alan içerisinde ve yaşadığı toplumun beklentilerine karılık verebilen, çevresindeki varlıklarla iyi ilişkiler sağlayabilen, oluşturulmuş bir ekiple belirlenmiş konular üzerinde iş birliği yapabilen, çevresine uyum gösterebilen, üretken, huzurlu ve mutlu bir vatandaş, toplumda değerli bir birey olarak yetişmelerini,
- Bulunduğu şartlar ne olursa olsun kendi başına da yaşayabilmeleri ve ihtiyaçlarını karşılayabilecek yeterliliğe sahip duruma gelmelerine dönük öncelikli yaşam bilgi-becerilerinin artırılmasını,
- İstenen eğitim planları, programları yönünde özel teknik, eğitimci ile materyal marifetiyle kendilerinin ilgileri, meziyetleri ışığında yaşama hazırlanmalarını amaçlar.

Özel eğitim faaliyetlerinin ilk aşamalarından biri olan kaynaştırma uygulamalarının gayelerinin biri de özel eğitimle desteklenmesi gereken öğrencilerin normal gelişim sürecindeki akranlarıyla aynı ortamlarda eğitim desteği alarak onlarla etkileşim kurmasını oluşturabilmektir. Bu sayede öğretmenler, kendi sınıflarında eğitim gören normal gelişimde olan öğrencilere yaşıt eğitimi yaparlar ve desteklenmesi gereken öğrencilerin sosyal hayatta kaynaşmalarını saylayan bir çalışma yapmış olurlar (Allan ve Sproul, 1985, Lewis ve Doorlag, 1987; Akt: Batu, 2000).

Özel eğitim uygulamalarının en önemlisi olan kaynaştırma faaliyetleri ile ilgili olarak amaçlanan maddeleri (Ashley,1979; Akt: Güteryüz, 2009) şu şekilde sıralamıştır:

- Eğitime gidilen okul ve bağımsız özel sınıfın vermiş olduğu olumsuz etiketlemeyi silmek,
- Özel eğitim ihtiyacı olan çocuğun toplum içerisindeki sosyal statüsünü arttırmak,
- Daha iyi öğrenme imkânı sağlamak,
- Çocuğa, gerçekte olan bir yaşam alanı sağlamak.

2.3.Kaynaştırma Eğitimi

Kaynaştırma, engelli çocukların erken yaşlardan itibaren sosyal kabulünü sürdürmeyi amaçlar. Her birey, her çocuk fiziksel, bilişsel ve duygusal özellikler açısından kendine özgü özelliklerle doğar. Bazıları uzun, bazıları kısa, bazıları öğrenme açısından, bazıları ise duygusal olarak farklıdır. Bu farklılıkların belirli sınırlar içinde olması durumunda öğrenci genel eğitim hizmetinden yararlanma hakkına sahiptir. Bu farklar yukarıdaki sınırları aştığında yani farkın fazla olduğu durumlarda genel eğitim hizmetinin kapasitesi yetersiz kalmakta ve özel eğitim hizmetlerine ihtiyaç duyulmaktadır (Kırcaali-İftar, 1998).

1990'lardan bu yana, kapsayıcı eğitim ilkesi birçok ülkenin kanunlarına konulmuştur. “*Bu kaynaştırma eğitim nedir?*”denildiğinde farklı tanımlar vardır. Salamanca Bildirgesi'nde (UNESCO, 1994) tanımlandığı gibi, kapsayıcı eğitim, tüm çocuklar (ağır engelli çocuklar da dahil olmak üzere) yeterli destekle normal sınıflara erişimi olduğu anlamına gelir. Bu bildirgenin yayınlanmasının ardından, dünya çapında kapsayıcı eğitim için ulusal eğitim sistemleri geliştirmeye yönelik artan bir eğilim olmuştur.Bu eğilim, kapsayıcı eğitimi evrensel bir insan hakları hedefi olarak gören Engelli

Kişilerin Haklarına İlişkin BM Sözleşmesi ile pekiştirilmektedir. Eğitimin kapsayıcı tanımına göre, düşük sosyoekonomik ve engelli çocuklar ile etnik azınlıklardan gelen çocukları da kapsamak üzere tüm çocukların kendi okullarına erişebildiği bir okul sistemini içerecek şekilde kapsamı artırılmıştır (Mitchell, 2005; Savolainen, 2009).

2018 yılında yayınlanan “*Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği*” kapsamında özel eğitim şu şekilde tanımlanır; bireysel ve gelişimsel özellikler ile eğitimsel nitelikler açısından bireylerin eğitimsel ve sosyal ihtiyaçları akranlarından önemli ölçüde farklıdır ve özel eğitilmiş personel ile buluşmak üzere tasarlanmış eğitim programlarıdır.

Özel gereksinimli çocukların bireysel ihtiyaçları göz önünde bulundurularak en üst düzeyde gelişimlerini sağlamak için çocuğa uygun eğitim ve öğretim olanaklarının yaratılması ve çocuğun bundan yararlanmasını sağlamak gerekir. Kaynaştırma eğitimi ne kadar erken başlarsa, programlama ve ek eğitim düzeyi ne kadar iyi olursa, çocuk eğitimde o kadar aktif ve başarılı olur (Kargın, 2004).

Kaynaştırma bir eğitim ortamı, öğrencinin eğitiminde en az kısıtlayıcı olmalıdır. Bu şekilde oluşturulan eğitim ortamının amacı, normal gelişen akranlarla birlikte olmak, öğrencilerin ihtiyaçlarını üst düzeyde karşılamak ve karşılamaktır (Kırcaali-İftar, 1998).

Ülkemizde kaynaştırma uygulaması yaklaşık 1995 yılından itibaren çalışılmaktadır ve bu uygulamayı sürdüren öğrenci sayısı her geçen gün artmaktadır. Bu uygulama, özel gereksinimli öğrencilerin topluma uyum sağlamalarına ve onları sosyal, akademik ve dil becerileri açısından bir üst düzeye taşımalarına yardımcı olmanın yanı sıra, geliştirmek ve aileleri, öğretmenleri ve hatta okul liderleri ile normal eğitim almış kişiler de dahil olmak üzere geniş bir kitleyi etkilemektedir (Kuz, 2001).

2.3.1. Kaynaştırma Eğitiminin Eğitim – Öğretim Bağlamında Yararları

Özel eğitime muhtaç öğrenciler, belli bir şekilde planlanmış ve duruma adapte edilmiş bir eğitim aldıklarında, ayrı eğitimden faydalanacağı kazançlardan daha fazla istifade edebilirler. Kaynaştırma eğitimi, özel eğitime muhtaç öğrencilerin sosyal ve akademik olarak çok daha fazla fayda görebileceği eğitim düzenlemeleri şeklinde yorumlanmıştır (Eripek, 2004).

Özel gereksinimli çocuklar, bireysel eğitim programı ile birlikte potansiyellerine ve öğrenme hızlarına göre eğitim alırlar. Öğretim, öğrencinin farklı özelliklerine göre düzenlenir. Öğrenme, fiziksel ve sosyal ortamlar çocuğa uygun hale getirildiğinde öğrencinin sorumluluk duygusu artar. Ayrıca cesaret ve başarı duygusu kazanmalarını

kolaylaştırır. Sosyal kabul ve entegrasyon daha hızlıdır. Kapsayıcı bir ortamda ihtiyacı olan öğrenciler, olumsuz olmaktan çok olumlu davranma eğilimindedir. İletişim kurma, iş birliği yapma, görevleri yerine getirme, ortak bir alanda yaşama ve kabul etme becerilerini edinirler. Çocuğun özelliklerine göre uyarlanmış bireysel bir program sayesinde öğrenme artırılır ve kalıcı olur (Çevik & Göksu, 2004).

Kaynaştırma eğitimi, özel ihtiyaçları olan öğrenciler için faydalı olsa da, sınıfta normal gelişim gösteren öğrenciler için de birçok faydası vardır. Normal gelişim gösteren çocuklar, farklılıkların doğallığını anlama ve takdir etme becerisi kazanırlar. Ayrıca öğrencilerden farklı olan bireylerle arkadaşlık kurabilmeleri ve empati kurabilmeleri beklenir (Kargın, 2004).

Kaynaştırma eğitim, tüm paydaşlara yarar sağlar. O sınıfın hocasına olduğu kadar ihtiyacı olan öğrenciye ve aynı sınıftaki arkadaşlarına da katkı sağlar. Bu katkılardan biri de mesleki deneyimlerinin artmasıdır. Ayrıca başlangıçta kaynaştırma eğitimine şüpheyle yaklaşan ihtiyaç sahibi bir öğrencinin akademik ve sosyal gelişimini gözlemleyerek mesleki motivasyonunun artmasını sağlar. Sınıf öğretmeni bireysel farklılıklar konusunda daha olumludur. Sosyal ve mesleki yaşamda diğer personel ile iş birliğini artırır. Ayrıca kaynaştırma yöntem ve tekniklerini kullanan ve bunlara aşina olan öğretmenler, normal gelişim gösteren çocuklarda görme geliştirmek için kullanabilirler (Kırcaali-İftar, 1998).

Kaynaştırma eğitimin bir diğer üyesi de elbette ebeveynlerdir. Ebeveynler, eğitim deneyimlerine önemli bir katkıda bulunur, çocuklarının ihtiyaçlarını, ilgi alanlarını ve yeteneklerini daha iyi anlayabilirler. Çocuklarının potansiyelinin farkına varmaya ve uygun bir beklenti oluşturmaya başlarlar. Kaygı ve hüsrana, kapsayıcılık deneyimiyle birlikte zamana ve gelişime bağlı olarak yerini umuda ve güvene bırakır. Çocuklarının eğitimi ile okula ve öğretmenlere bakış açılarını değiştirmekte, aynı zamanda tüm paydaşlarla işbirliğine daha fazla önem vermektedirler (Sucuoglu ve Kargın, 2006).

2.3.2. Kaynaştırma Uygulama Modelleri

Kaynaştırma eğitimi, o eğitime hak kazanan öğrenciler için en az kısıtlayıcı öğrenme ortamı tasarımıyla ortaya çıkan eğitimidir. Bu, en az kısıtlayıcı ortam anlamına gelir; Eğitime ihtiyacı olan öğrencinin ihtiyaçlarını belirlemek ve en üst düzeyde karşılamaktır. Normal yaşatlarınızla mümkün olduğunca çok okumanız da önemlidir.

Ülkemizde uygulanan kaynaştırma eğitiminin nitelikleri ve bu eğitimin hangi ortamda veya ortamlarda verileceği, Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nde belirlenmiştir (2006).

2.3.2.1. Tam Zamanlı kaynaştırma. Yaygın eğitim kurumlarının genel eğitim kabinesinde özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin eğitimi görsel kaynaştırma olarak tanımlanmaktadır. Öğrenci kaydı normal sınıfta yapılır ve öğrenci tüm eğitim sürecini normal sınıfta tamamlar. Öğrencinin kaliteli ve başarılı bir eğitim alabilmesi için özel eğitim destek hizmetleri ve materyalleri sağlanmaktadır. Yukarıda belirtilen öğrenciye bireyselleştirilmiş bir eğitim programı uygulanarak beden eğitimi yapılır (Ataman, 2003).

Tam zamanlı kaynaştırma eğitimi, 2018 Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında, eğitimin her kademesindeki tüm dersler için aynı sınıfta öğrenim gören özel gereksinimli bir öğrencinin normal yaşlarıyla birlikte öğrenim görmesi olarak tanımlanmaktadır.

2.3.2.2. Yarı zamanlı kaynaştırma. Bu eğitim modelinde özel gereksinimli öğrenciler özel eğitim sınıfına girerler. Öğrencinin normal bir sınıfta öğrenebileceği derslerde ve konularda eğitim gördüğü bir modeldir. Bu uygulamada özel gereksinimli öğrencilerin akademik becerilerinin yanı sıra sosyal becerilerini de geliştirmeleri beklenmektedir (Batu ve Kırcaali-İftar, 2005).

2.3.2.3. Tersine kaynaştırma. Normal gelişim gösteren öğrencilerin isteği üzerine kaynaştırma uygulamasının yapıldığı özel eğitim okullarında engelli akranlarla eğitim şeklinde uygulanan bir eğitim modelidir. Yönetmelik çerçevesinde kaynaştırma eğitimi verilen sınıf sayısı; 5 özel gereksinimli öğrencinin okul öncesi sınıflarının toplam sayısının 14, ilk ve orta özel eğitim kurumlarında 20, yaygın eğitim kurumlarında 10 olduğu açıklanmıştır.

2.4. Kaynaştırma Eğitimin Zorlukları

Kaynaştırma eğitimin okul ortamında ortaya çıkan zorlukları; öğretmenlerin olumsuz tutumları, destek servisi yetersizliği, uygun personel bulunmayışı, fiziksel çevre yetersizliği ve genel-özel eğitimin farklı algılanması gibi sorunlar tespit edilebilir.

2.4.1. Öğretmenlerin Mesleki Açından Yeterli Olmaması

Sınıf öğretmenleri ve öğretmenlerinin çeşitli alanlarda kaynaştırma eğitimine ilişkin bilgi ve deneyim eksikliklerinin kaynaştırma eğitime ve öğrencilerine yönelik tutumlarını etkilediği söylenebilir. Kaynaştırma eğitiminin yeterli olmadığını düşünen sınıf öğretmenleri bu eğitime karşı daha olumsuz bir tutum içinde olabilirler. Bu durum sınıf öğretmenlerinin mesleki yaşamlarında kaynaştırma eğitimi ile karşılaşmaları durumunda bazı zorluklar yaratabilmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin becerilerini geliştirmeye yönelik özel eğitim öğretmenleri ve okullardaki rehberlik servisleri ile yakın iş birliği içinde düzenlemeler yapılabilir. Sınıf öğretmenlerine kaynaştırma eğitiminde mesleki eğitim özel eğitim öğretmenleri tarafından verilebilir. Ayrıca Yükseköğretim Kurumu, üniversitelerde sunulan kapsayıcı ve özel eğitim kurslarının sayısını ve kalitesini artırabilir. Kaynaştırma eğitiminin başarısı, o eğitimi veren öğretmenin beceri ve tutumlarına bağlıdır. Bu nedenle okullarda kaynaştırma eğitiminin başarısının özel eğitim öğretmenlerinin desteği ve deneyimi olmadan yüksek olmayacağı düşünülmektedir (Turhan, 2017).

Şekercioğlu (2010), çeşitli alanlardaki öğretmenlerin önemli bir kısmının sınıflarında kaynaştırma eğitiminden memnun olmadığını ve özel bakıma muhtaç öğrencilerle çeşitli iletişim sorunları yaşadığını söylemiştir. Ayrıca öğretmenlerin özel gereksinimli öğrencilerin bulunduğu sınıflarda kontrolü sürdürmekte zorlandıkları ve özel gereksinimli öğrencilere nasıl davranacaklarını bilmedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

2.4.2. Destek Hizmetlerinin Yetersizliği

Kaynaştırma eğitimi, normal gelişim gösteren ve ihtiyaçları olan öğrencilerin birlikte eğitim görmeleri esasına dayanmaktadır. Kaynaştırma eğitime ek olarak, genel eğitim sınıfındaki her bireye özel eğitim destek hizmetleri sunulmalı ve uygulanmalıdır. Kapsayıcı eğitimin başarılı olabilmesi için destek hizmetlerinin eksiksiz olarak sağlanması gerekmektedir. Bu koşullar sağlanmazsa, kapsayıcı eğitimin başarısı göz ardı edilemez. Ancak ülkemiz ortaokullarında kaynaştırma eğitim sınıflarında yer alan öğrencilerin ihtiyaçlarının belirlenmesi, planlanması, uygulanması ve gerekli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Ancak ülkemizde verilmeyen özel eğitim destek hizmetleri çok azdır (Sucuoğlu ve Kargın, 2006).

2.4.3. İşbirliği Yetersizliği

Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi uygulamalarını kendi başlarına sürdürmeleri mümkün değildir. Karşılaştıkları sıkıntıları aşarlarken uzmanlarla, özel eğitim öğretmenleri ile, rehberlik hizmetleri ve ailelerle birlikte hareket ediyor olmaları gerekir.

Deneyimleri özetlerken, öğretmenler, okul yöneticileri, yöneticiler ve diğer okul personeli bu eğitime katılmaya ve bireysel farklılıkları kabul etmeye hazırlıklı olmalıdır. Aksi takdirde bu durum kapsayıcı eğitimin uygulanmasına ciddi anlamda engel olacaktır (Kırcaali İftar, 1998).

Kaynaştırma eğitimi verilmekte olan sınıfta normal gelişim gösteren kişilerin ebeveynleri, kapsayıcı eğitimin sağlıklı gelişimi için önemli bir noktadır. Ebeveynler toplumdaki bireysel farklılıkları bilmeli ve saygı duymalıdır. Eğer biri Ebeveyn bu bilgiye sahip değilse, çocuk kaynaştırma sınıfında olmalıdır. Bunun çocuğu için zararlı bir eğitim olduğunu düşünebilir, evde veya okulda öğrencilere karşı olumsuz bir tutum geliştirebilir. Bu durumda normal gelişim Özel gereksinimli öğrenciyi sınıfın bir parçası olarak görür. Okul rehberlik hizmetleri aracılığıyla, aynı zamanda normal gelişim gösterenler aracılığıyla çocukların aileleri ve özel ihtiyaçları olan öğrencilerin aileleri ile birlikte herkes seminerler düzenleyerek eğitilmelidir. Ailelerin kapsayıcı eğitimi öğrencilerin olumlu bakış açıları da bu eğitime öğrenci katılımını olumlu yönde etkileyecektir.

2.5.İlgili Araştırmalar

Alnahdi, Saloviita ve Elhadi (2020) tarafından yapılan çalışmada, kapsayıcı eğitim adaylarının tutumlarını belirlemek ve Finlandiya ve Suudi Arabistan örnekleri arasındaki değişkenliği incelemektir. Katılımcılar Finlandiya'dan 186 ve Suudi Arabistan'dan 306 adaydı. Öğretmen adaylarının kaynaştırmaya ilişkin tutum ve algılarını belirlemek için Veriler Kaynaştırma Eğitimi İlişki Ölçeği (TAIS) kullanılarak elde edilmiştir. Sonuçların analizi ve yorumlanması, iki ülkedeki öğretmen adaylarının tutumları arasındaki farklılıkları ortaya çıkarmıştır. Finlandiya örneği için katılımcıların puanları ortalama civarındayken, Suudi örneği için ortalamanın altındaydı. Suudi Arabistan örneğinde ise katılımcı adayların cinsiyet ve eğitim seviyelerinde değişiklik olduğu, Fin katılımcılar arasında ise böyle bir fark olmadığı tespit edildi. Sonuç olarak her iki ülkenin katılımcılarının verdikleri cevaplarda bazı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın sınırlılıklarına dikkat çekilirken, iki ülke arasındaki kültürel ve yaşam

farklılıkları dikkate alınarak ölçek için daha objektif araçların geliştirilmesi gerektiğine dikkat çekilmiştir.

Karasu (2019), tarafından yapılan çalışmada, Din Kültürü ve Ahlak Bilimleri Bölümü'ndeki kaynaştırma eğitiminde öğretmenlerin beceri ve tutumları, duyguları ve kaygı düzeyleri arasında bir bağlantı olup olmadığı incelenmiştir. Veri toplamak için Sharma, Loreman ve Forlin (2011) tarafından geliştirilen ve Bayar (2015) tarafından Türkçeye uyarlanan Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Bardak (2015) tarafından kullanılmıştır. Sonuçlar, kapsayıcı eğitime ilişkin hizmet içi eğitimin, katılan öğretmenlerin tutumları, duyguları ve endişeleri üzerinde doğrudan bir etkisi olduğunu ortaya koymuştur. Mesleki eğitim almanın kaynaştırma eğitimine yönelik olumlu tutum oluşumuna olumlu, kaygı düzeyine olumsuz etkisi olduğu belirtildi. Katılımcıların geçmiş seks deneyimleri, kaynaştırma eğitimi, çalıştıkları okul türü ve bu eğitime olan güvenlerinin bir etkisi olmamıştır.

Yılmaz ve Batu (2016) yılında Araştırmada öğretmenlerin kaynaştırma, kaynaştırma uygulamasının yasal düzenlemesi ve bireyselleştirilmiş eğitim planına (PIP) ilişkin görüşleri yarı yapılandırılmış bir görüşme aracılığıyla incelenmiştir. Araştırmanın bir örneği Eskişehir'de bir okulda görev yapan 17 gönüllü öğretmendir. Bu öğretmenler okul öncesi, sınıf, İngilizce, rehber ve özel eğitim öğretmenliği bölümlerindedir. Görüşme verileri değerlendirildiğinde, öğretmenler genellikle sınıf kapasitesinin özel olarak düzenlenmediğinden şikâyet etmektedir. Genel eğitimdeki kişilerin yeterince bilgili olmadığına, velilerin özel durumları kabul etmediklerine ve normal gelişim gösteren öğrencilerin genel eğitimde öğrencilere karşı ön yargılı olduklarına inanmaktadırlar. Öğretmenlerin BEP hakkında genel bir bilgiye sahip oldukları, bu süreçte öğretmenlerin görevlerini yerine getirdikleri ve rehberlik servisi ile işbirliği yaptıkları ve okul müdürlerinin de destek sağladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma önerileri, sınıf boyutunu küçültmeyi, bireyleri uygulamada bilgilendirmeyi ve destekleyici eğitim odalarını genişletmeyi içerir.

Fazlıoğlu ve Doğan (2013), Araştırma, öğretmenlerin kapsayıcı eğitime yönelik görüşlerini ve tutumlarını belirlemeyi ve keşfetmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, Edirne ili merkez ilk ve ortaokullarında görev yapan sınıf öğretmenleri ve çeşitli alanlarda görev yapan öğretmenlerden oluşan 100 kişilik bir grupta gerçekleştirilmiştir. Örnek öğretmen olarak farklı sosyo-ekonomik düzeylere sahip bölgelerdeki okullar seçilmiştir. Kapsayıcı yaklaşım ölçeğine ek olarak, katılımcılara araştırmacılar tarafından geliştirilen bir veri

formu uygulanmıştır. Sonuçlar, içermeye yönelik tutumun yaş faktöründen etkilendiğini göstermiştir. Daha yaşlı öğretmenlerin kapsayıcı eğitime karşı daha olumlu bir tutuma sahip oldukları bulunmuştur. Öğretmenin tutumunun alana göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Sınıf öğretmeni olarak görev yapanların diğerlerine göre daha olumlu tutum geliştirdikleri açıklanmıştır.

Gökdere (2012) öğretmen ve öğretmen adaylarının kaynaşması üzerine tutumları, endişeleri ve eğitimle etkileşim düzeylerini keşfetmek için bir araştırma yapmıştır. Amasya Üniversitesi Eğitim'de 68 derslik ve sınıf öğretmenliği fakültesinin son sınıf öğrencilerinden 112 öğrenci seçilmiştir. Geliştirilen veri toplama aracı dört bölümden oluşmaktadır. Bulgular araştırıldığında öğretmenlerin ve geleceğin öğretmenlerinin kapsayıcı eğitime yönelik tutumları ve önemli ölçüde engelli kişilerle iletişim ve etkileşim durumu arasındaki çeşitli makalelerde farklılaşma bulundu. Mesleki bilgi ve deneyim açısından daha iyidir deneyimli öğretmenlerin bilgi ve donanım düzeyleri ile ilgili gözlemlemiştir.

Babaoğlu ve Yılmaz (2010), görev sınıfı Öğretmenlerin kapsayıcı eğitim için gerekli donanıma ve bilgiye sahip olması durumlarını araştırdı. Katılımcılar Burdur İlköğretim Okulu sınıf öğretmenliği 40 kişi vekil olarak atandı. Yarı yapılandırılmış görüşme veriler toplanmış ve analiz edilmiştir. Sonuçlar incelendiğinde; katılımcı öğretmenlerin eğitim hayatı boyunca kapsayıcı eğitim için herhangi bir eğitim almadıkları ve kendilerini kapsayıcı eğitim için yeterli görmedikleri tespit edilmiştir.

Lancaster ve Bain (2010), sınıf öğretmenliği alanında öğrenim gören adayların kaynaştırma eğitime yönelik öz-yeterlik inanç düzeylerini incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının yeterliliklerini belirlemek için teorik eğitim ve doğrudan tecrübe edinme değişkenleri arasında karşılıklı olarak incelenmiştir. Katılımcılar grubunu sınıf öğretmenliği alanında öğrenim gören adaylardan kaynaştırma eğitimi dersini okuyan 6 erkek 30 kadın aday oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında Hickson (1995) tarafından geliştirilmiş olan "Engelli Kişilerle Etkileşimde Bulunma Öz Yeterlilik Ölçeği" araç olarak kullanılmıştır. Söz konusu dersi alan adaylar iki gruba bölünerek veriler toplanmıştır. Bu gruplar, uygulamalı eğitim alacak grup ve teorik olarak eğitim alan grup olarak belirlenmiştir. İlk olarak ön-test uygulanmış ve her iki grup eğitim almadan önce farklılaşmadığı belirlenmiştir. Eğitim süreci boyunca tam 13 hafta uygulama ve ders döneminden sonra yapılan son-test uygulaması sonucunda her iki grubun da ön-test sonucuna göre yeterliliklerinin artmış olduğu belirlenmiştir. Beklenen sonuçların aksine

uygulamalı eğitim alan ve teorik eğitim alan gruplar arasında belirgin bir fark gözlemlenmemiştir. Bu bulgular yorumlandığında ise kaynaştırma eğitimini lisans düzeyinde uygulamalı olarak almanın kaynaştırma yeterliliğine etkisinin olmadığı saptanmıştır.

Türkoğlu (2007) araştırmasında öğretmenlerin kaynaştırma eğitimi uygulamalarına odaklanmıştır. Görüş ve tutumlarının belirlenmesi amaçlandı ve 22 katılımcı vardı. Okulda görev yapan öğretmenler seçilmiştir. Veriler yarı yapılandırılmış görüşmelerdir. Analiz sonucunda toplanan; kapsayıcı eğitim için katılımcı öğretmenlerin iş başında eğitime ve kapsayıcı eğitime ilgileri. Kapsayıcılık konusunda olumlu bir tutum geliştirdiler ve bu öğretmenlerden önce Eğitim ve bilgilendirme sonrası kaba öğretmenlerin kapsayıcı eğitimi Uygulamalarının oldukça faydalı olduğunu düşünmeye başladıkları tespit edilmiştir.

Battal (2007), araştırmasında, çeşitli disiplinlerdeki sınıf öğretmenleri ve öğretmenlerle kaynaştırma eğitimindeki yeterliliğini belirlemek için araştırmalar yaptı. Araştırmaya 104 farklı branş öğretmeni ve 285 sınıf öğretmeni katılmıştır. Verileri toplamak için kapsayıcı bir eğitim anketi kullanılmıştır. Sonuçlar incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerden sınıf öğretmenlerinin özel gereksinimli öğrencileri belirlemede kendilerini yeterli gördükleri görülmüştür. Benzer şekilde branş öğretmenleri de ihtiyaç sahibi bir çocuğu tespit etme konusunda kendilerini yeterli gördükleri, ancak özel eğitim ve kaynaştırma eğitiminin ilkeleri konusunda tam bir bilgiye sahip olmadıkları sonucuna varmışlardır.

Sünbül ve Sargın (2002), okul öncesi öğretmenleri kaynaştırma eğitimine yönelik tutumlarını belirlemeye yönelik betimsel araştırma yapılmış. Entegrasyon Ölçeği (ICS) hakkında ek bilgiler araştırmacılar tarafından hazırlanan bir anket ile toplanmış ve analiz edilmiştir. Katılımcılar 110 okul öncesi öğretmeniyle yapılan bir anketin sonuçları incelendiğinde; katılımcı okul öncesi öğretmenin kapsayıcı eğitim uygulamalarına ilişkin genel bir anlayış katılımcılar bu olumlu cevaba olumlu yanıt verdi tutumlar, üzerinde çalışılması muhtemel olan hafif engel gruplarına sahip olanlardan daha şiddetlidir. 37 engelli grubuna doğru gidildikçe bu olumlu tutum yerini olumsuz bırakmaktadır.

Temel (2000) yaptığı çalışmada okul öncesi öğretmenliği görevinde çalışan öğretmenlerin kaynaştırma eğitim hakkında görüşlerinin tespit edilmesi amacıyla 118 katılımcıyla gerçekleştirmiştir. Katılımcılar Gazi Üniversitesi mezunu okulöncesi ve çocuk gelişimi mezunu öğretmenler arasından seçilmiştir. Bulgular incelendiğinde; lisans eğitimi sırasında kaynaştırma eğitimi dersi adı altında eğitim alan katılımcılar ile bu dersi almayan

katılımcılar arasında kaynaştırma eğitime yaklaşım tarzında bir farklılaşma görülmemiş olup, uygulama esnasındaki düşündükleri yeterlilik seviyesinde bir farklılık meydana çıkmıştır. Özel eğitim adı altında konuyla ilgili ders alan katılımcıların yeterlilik algılarının daha yüksek, bu dersi almayanların ise daha düşük olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın bir diğer sonucu olarak da meslek geçmişinde özel eğitim öğrencisi ile çalışan katılımcıların çalışmayanlara göre kaynaştırma eğitimi konusunda yeterlilik inancı daha yüksek olduğu saptanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde kullanılan yöntem ve alt başlıklarla ilgili genel bilgiler sunulmuştur. Bu bölümler; yapılan araştırmanın modeli, evreni ve çalışma grubu, verilerin toplanması ve verilerin analizidir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Çalışma, Denizli ilinde bulunan ortaokullarda görev yapan Fen Bilimleri öğretmenlerinin kaynaştırma eğitime yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu araştırmada ortaokullarda görev yapan Fen Bilimleri öğretmenlerinin kaynaştırma eğitime dönük görüşlerinin, yeterlik düzeylerinin belirlenmesi gayesiyle betimsel türde araştırma yöntemlerinden Karasar'ın (2005) günümüz şartlarında veya geçmişte mevcut olan durumu betimlemeyi amaçlayan yaklaşım şeklinde tanımladığı tarama yöntemi kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Denizli ilinde bulunan ortaokullarda görev yapan fen bilimleri öğretmenleri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Evrenin tamamına erişme imkânı bulunmadığından, rassal örnekleme yöntemi ile örneklem alma yoluna gidilmiştir. Örneklem olarak Denizli ilinde bulunan ortaokul fen bilimleri öğretmenleri olarak belirlenmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın amacına yönelik veriler “Kaynaştırma Eğitime İlişkin Görüşler Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Antonak ve Larivee (1995) tarafından geliştirilip Kırcaali-İftar (1998) tarafından Türkçe'ye uyarlanan “Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler Ölçeği” kullanılmıştır. Bayar (2015)'in “Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Anketi” de uygulanmıştır.

Gerekli veriler 2021 – 2022 öğretim yılı güz döneminde Denizli ilinde bulunan ortaokullarda görev yapan fen bilimleri öğretmenleri Kişisel Bilgi Formu, Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterlik Ölçeği ve Kaynaştırma Eğitime İlişkin Görüşler Ölçeği uygulanarak toplanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Elde edilen veriler Statistical Package for Social Science (SPSS) 25 istatistiksel veri analiz paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilere önce normallik testi uygulanmıştır. Normallik varsayımlarına dayalı t-Testi, ANOVA, regresyon analizi gibi tek değişkenli test tekniklerinin kullanılabilmesi için normallik varsayımının sağlanması bir ön koşuldur (Mertler ve Vannatta, 2005).

Tablo 3.1. Kişisel Özellikler

Özellikler (n=130)	n (Sayı)	% (Yüzde)
Cinsiyet		
Kadın	85	65.4
Erkek	45	34.6
Yaş		
≤ 35.0 yaş	33	25.4
36.0-40.0 yaş	47	36.2
41.0+ yaş	47	38.5
Yaş → 39.90±6.31 min:25.0 mak:62.0		
Eğitim durumu		
Lisans	110	84.6
Yüksek lisans	20	15.4
Kıdem yılı		
2-5 yıl	4	3.1
6-10 yıl	28	21.5
11 yıl ve üstü	98	75.4
Kaynaştırma eğitimi hakkında yeterli bilgiye sahip olma durumu		
Evet	57	43.8
Kısmen	63	48.5
Hayır	10	7.7
Kaynaştırma eğitimi ile ilgili eğitim alma durumu		
Evet	59	45.4
Hayır	71	54.6
Kaynaştırma öğrencisine sahip olma durumu		
Evet	103	79.2
Hayır	27	20.8
Sınıftaki kaynaştırma öğrencisine yönelik yeterli bilgiye sahip olma durumu		
Evet	50	48.5
Kısmen	50	48.5
Hayır	3	2.9

Bu araştırmada ortaokullarda görev alan Fen Bilimleri öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik yeterlik seviyelerinin ve kaynaştırma eğitime ait görüşlerinin belirlenmesi noktasında veriler incelenirken kullanılan test tekniğine karar verilmesi gayesiyle normallik testi uygulanmıştır.

Araştırmadan çıkan veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 25.0 programı kullanılıp analiz edilmiştir. Veriler değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotları da (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma) kullanılmıştır. Verilerin normal bir şekilde dağılıp dağılmadığı normallik testlerinin yanında histogram, Q-Q grafiği ve kutu-çizgi (box-plot) grafikleri ile; çarpıklık ve basıklık; varyasyon katsayısı vb. dağılım ölçüleriyle değerlendirilebilir (Hayran ve Hayran, 2011:35-48). Normalliğin sağlanması adına verilerin saçılma diyagramında değerlerin 45 derecelik doğruya yakın gözlemlenmesi ve kutu çizgi grafiğinde kutunun ortanca çizgisini ortalayarak konumlanması gerekir (Büyüköztürk, 2011). Normal dağılım uygunluk normallik testleri ile basıklık çarpıklık değerleri de kontrol edilmiştir.

Katılımcıların demografik bilgileri incelendiğinde, %65,'ü kadın, %34,6'sı erkektir. Yaşları dağılımları incelendiğinde ise %25,4'ü 35 yaş altı, %36,2'si 36-40 yaş arası, %38,5'i 41 yaş üstü olduğu görüldü. Katılımcıların %84,6'sı lisans, %15,4'ü yüksek lisans mezunudur; %75,4'ü 11 yıl üstü kıdem yılına sahiptir. Katılımcıların %43,8'i kaynaştırma eğitimi hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu; %48,5'i kısmen sahip olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin %79,2'sinin kaynaştırma öğrencisi olduğu; %45,4'ünün kaynaştırma öğrencisi ile ilgili bir eğitim aldığı; %48,5'i kaynaştırma öğrencisi hakkında yeterli bilgiye sahip olduğu tespit edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmadan toplanan bulgular SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 25.0 programı ile analiz edilmiştir. Bulguların değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel metotlar kullanılmıştır. Verilerin normal bir dağılım gösterip göstermediğini normallik testlerinin yanı sıra histogram, Q-Q grafiği ve kutu-çizgi (box-plot) grafikleriyle; çarpıklık- basıklık; varyasyon katsayısı vb. dağılım ölçüleriyle değerlendirilebilir (Hayran ve Hayran, 2011:35-48). Normalliğin sağlanması için verilerin saçılma diyagramında değerlerin 45 derecelik doğruya yakın gözlenmesi, kutu çizgi grafiğinde kutunun ortanca çizgisini ortalayarak konumlanması gerekir (Büyüköztürk, 2011). Normal dağılım uygunluk normallik testleri ile basıklık çarpıklık değerleri de kontrol edilmiştir.

Tablo 4.1. *Kullanılan Ölçeklerin ve Boyutlarının Güvenirlilik Analizi Sonuçları*

Ölçek ve Alt Boyutları	Maddeler	Cronbach's Alpha
Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği Genel		0.776
Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler	4, 5, 7, 8, 12, 14, 18, 19	0.637
Sınıf Öğretmeninin Yeterliğine İlişkin Görüşler	9, 15, 17	0.523
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	2, 3, 13, 16, 20	0.468
Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler	1 ve 6	0.550
Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler	10 ve 11	0.656
Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Genel		0.914
Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliği	14,6,10,18,5,15	0.790
Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliği	9,12,3,16,4,13	0.786
Kaynaştırma Eğitiminde Sınıf Yönetimi Yeterliği	8,2,11,1,17,7	0.756

Güvenirlilik analizi ölçeklerde yer alan ifadelerin kendi aralarında tutarlılık gösterip göstermediğini ve ifadelerin tümünün aynı konuyu ölçüp ölçmediğini test etme amacıyla yapılmaktadır (Ural ve Kılıç, 2006). Güvenirlilik analizinde, 0-1 arasında değişen Cronbach's Alpha (α) katsayısı değeri; 0.00-0.40 arasında ise ölçeğin güvenilir olmadığı; 0.40-0.60 arasında ise düşük güvenirlilikte, 0.60-0.80 arasında ise oldukça güvenilir ve 0.80-1.00 arasında ise yüksek derecede güvenilir bir ölçek olduğu şeklinde değerlendirilmektedir (Tavşancıl, 2005). Sonuçlara göre kullanılan ölçek ve alt boyutların alfa değeri 0,468-0,914 arasında hesaplanmıştır.

Tablo 4.2. Ölçekler ve Alt Boyutlara İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

	Minimum	Maksimum	<i>M</i>	<i>ss</i>
Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği genel	6.00	81.00	60.67	8.01
Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler	6.00	37.00	22.88	3.87
Sınıf Öğretmeninin Yeterliğine İlişkin Görüşler	3.00	15.00	8.14	2.14
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	7.00	23.00	16.72	2.50
Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler	2.00	10.00	5.69	1.62
Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler	4.00	10.00	7.24	1.45
Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği genel	49.00	108.00	83.18	11.83
Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliği	14.00	36.00	27.63	4.29
Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliği	15.00	36.00	27.53	4.46
Kaynaştırma Eğitiminde Sınıf Yönetimi Yeterliği	16.00	36.00	28.02	4.04

Tablo 4.2’ de ölçeklere ve alt boyutlara ilişkin tanımlayıcı istatistikler verilmiştir. Sonuçlara göre kaynaştırma eğitimine ilişkin görüşler ölçeği puan ortalaması $60,67 \pm 8,01$; kaynaştırma uygulamalarında öğretmen yeterliliği puan ortalaması ise $83,18 \pm 11,83$ olarak hesaplanmıştır.

Tablo 4.3. Ölçek ve Alt Boyutlara İlişkin Normallik Analizi Sonuçları

	Basıklık	Çarpıklık
Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği genel	0.548	-0.099
Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler	1.120	0.740
Sınıf Öğretmeninin Yeterliğine İlişkin Görüşler	0.250	0.392
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	1.193	-0.429
Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler	-0.411	0.290
Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler	-0.007	-0.458
Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği genel	0.902	-0.551
Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliği	1.216	-0.660
Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliği	0.649	-0.638
Kaynaştırma Eğitiminde Sınıf Yönetimi Yeterliği	0.336	-0.533

Tablo 4.3’ e göre ölçeklere ve alt boyutlara ilişkin basıklık çarpıklık değerleri incelendiğinde verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edildi. Tabachnick ve Fidell

(2013)'e göre, çarpıklık ve basıklık katsayılarının -1,5 ile +1,5 aralığında kalması verilerin normal dağılım sergilediğini göstermektedir.

Tablo 4.4. *Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması*

	Cinsiyet	<i>M</i>	<i>ss</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği	Kadın	59.72	8.19	-1.879	0.062
	Erkek	62.47	7.43		
Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler	Kadın	22.55	4.09	-1.315	0.191
	Erkek	23.49	3.38		
Sınıf Öğretmeninin Yeterliliğine İlişkin Görüşler	Kadın	7.95	2.10	-1.341	0.176
	Erkek	8.49	2.20		
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	Kadın	16.72	2.53	-0.034	0.973
	Erkek	16.73	2.46		
Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler	Kadın	5.22	1.40	-4.917	0.000**
	Erkek	6.58	1.66		
Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler	Kadın	7.27	1.34	0.347	0.729
	Erkek	7.18	1.64		

** $p < .001$

Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının cinsiyete göre karşılaştırılması için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Sonuçlar incelendiğinde Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği, Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler, Sınıf Öğretmeninin Yeterliliğine İlişkin Görüşler, Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler, Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler alt boyutlarından cinsiyete göre alınan puanların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır ($p > 0,05$).

Buna göre bireyin cinsiyeti kaynaştırma eğitimine ilişkin görüşlerde etkili bir faktör değildir. Ancak Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler alt boyutundan alınan puanların bireyin cinsiyetine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Sonuçlara göre Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler alt boyutu için kadınların $5,22 \pm 1,40$; erkeklerin $6,58 \pm 1,66$ olarak hesaplanmış ve erkeklerin puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 4.5. *Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması*

	Cinsiyet	M	ss	t	p
Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği	Kadın	83.72	11.48	0.705	0.482
	Erkek	82.18	12.53		
Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliliği	Kadın	27.75	4.22	0.444	0.657
	Erkek	27.40	4.47		
Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliliği	Kadın	27.60	4.38	0.242	0.809
	Erkek	27.40	4.67		
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	Kadın	28.36	3.92	1.330	0.186
	Erkek	27.38	4.22		

Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının cinsiyete göre karşılaştırılması için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Tablo 4.5 'e göre sonuçlar incelendiğinde Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$). Buna göre bireyin cinsiyeti Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının etkili bir faktör değildir.

Tablo 4.6. *Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Yaşa Göre Karşılaştırılması*

	Yaş	M	ss	F	p
Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği	< 35	60.15	7.05	0.108	0.898
	36- 40	61.00	8.64		
	41+	60.70	8.13		
	Genel	60.67	8.01		
Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler	<35	22,09	3.41	1.429	0.430
	36- 40	23.55	4.67		
	41+	22.76	3.25		
	Genel	22.88	3.87		
Sınıf Öğretmeninin Yeterliliğine İlişkin Görüşler	<35	8.52	2.05	1.639	0.198
	36- 40	7.70	2.25		
	41+	8.30	2.07		
	Genel	8.14	2.14		
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	<35	16.94	2.25	0.203	0.816
	36- 40	16.72	2.21		
	41+	16.58	2.91		
	Genel	16.72	2.50		
Engelli Öğrencinin Yeterliliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler	<35	5.76	1.50	0.192	0.826
	36- 40	5.57	1.61		
	41+	5.76	1.73		
	Genel	5.69	1.62		
	<35	6.85	1.52	1.754	0.177
	36- 40	7.45	1.40		
	41+	7.30	1.42		
	Genel	7.24	1.45		

Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının yaşına göre karşılaştırılması için ANOVA (F) testi yapılmıştır. Sonuçlar incelendiğinde Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği, Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler, Sınıf Öğretmeninin Yeterliliğine İlişkin Görüşler, Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler, Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler ve Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler alt boyutlarından alınan puanların bireyin yaşına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$). Buna göre bireyin yaşı kaynaştırma eğitimine ilişkin görüşlerde etkili bir faktör değildir.

Tablo 4.7. *Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının Yaşa Göre Karşılaştırılması*

	Yaş	M	ss	t test	p değeri
Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği	<= 35,00	79.64	12.97	2.357	0.099
	36.00 – 40.00	83.40	12.90		
	41.00+	85.32	9.43		
	Toplam	83.18	11.83		
Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliliği	<= 35.00	26.52	4.54	1.902	0.154
	36.00 – 40.00	27.62	4.90		
	41.00+	28.38	3.33		
	Toplam	27.63	4.29		
Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliliği	<= 35.00	26.24	5.17	1.965	0.144
	36.00 – 40.00	27.77	4.56		
	41.00+	28.16	3.74		
	Toplam	27.53	4.46		
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	<= 35.00	26.88	3.94	2.249	0.110
	36.00 – 40.00	28.02	4.28		
	41.00+	28.78	3.75		
	Toplam	28.02	4.04		

Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının yaşına göre karşılaştırılması için ANOVA (F) testi yapılmıştır. Tablo 4.7 incelendiğinde Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının yaşına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$). Buna göre bireyin yaşı Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının etkili bir faktör değildir.

Tablo 4.8. *Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Eğitim Duruma Göre Karşılaştırılması*

	Eğitim durumu	<i>M</i>	<i>ss</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği	Lisans	60.66	8.22	-0.019	0.985
Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler	Yüksek lisans	60.70	6.94		
Sınıf Öğretmeninin Yeterliliğine İlişkin Görüşler	Lisans	22.93	3.94	0.347	0.730
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	Yüksek lisans	22.60	3.57		
Engelli Öğrencinin Yeterliliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler	Lisans	8.10	2.20	-0.478	0.633
Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler	Yüksek lisans	8.35	1.87		
Engelli Öğrencinin Yeterliliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler	Lisans	16.82	2.57	1.019	0.310
Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler	Yüksek lisans	16.20	1.99		
Engelli Öğrencinin Yeterliliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler	Lisans	5.60	1.63	-1.529	0.129
Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler	Yüksek lisans	6.20	1.51		
Engelli Öğrencinin Yeterliliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler	Lisans	7.22	1.42	-0.374	0.709
Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler	Yüksek lisans	7.35	1.60		

Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının eğitim durumuna göre karşılaştırılması için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Tablo 4.8.'e göre sonuçlar incelendiğinde Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği, Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler, Sınıf Öğretmeninin Yeterliliğine İlişkin Görüşler, Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler, Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler ve Engelli Öğrencinin Yeterliliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler alt boyutlarından alınan puanların bireyin eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$). Buna göre bireyin eğitim durumu kaynaştırma eğitimine ilişkin görüşlerde etkili bir faktör değildir.

Tablo 4.9. *Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının Eğitim Duruma Göre Karşılaştırılması*

	Eğitim Durumuna	M	ss	t	p
Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği	Lisans	83.53	11.94	0.774	0.441
	Yüksek lisans	81.30	11.30		
Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliliği	Lisans	27.75	4.31	0.713	0.477
	Yüksek lisans	27.00	4.27		
Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliliği	Lisans	27.60	4.62	0.413	0.680
	Yüksek lisans	27.15	3.53		
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	Lisans	28.18	3.96	1.052	0.295
	Yüksek lisans	27.15	4.42		

Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının eğitim durumuna göre karşılaştırılması için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Tablo 4.9 'a göre sonuçlar incelendiğinde Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$). Buna göre bireyin eğitim durumu Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının etkili bir faktör değildir.

Tablo 4.10. *Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Kıdem Yılına Göre Karşılaştırılması*

	Eğitim durumu	M	ss	t	p
Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği	6-10 yıl	60.66	7.16	-0.011	0.992
	11 yıl ve üstü	60.67	8.30		
Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler	6-10 yıl	22.78	3.40	-0.160	0.873
	11 yıl ve üstü	22.91	4.03		
Sınıf Öğretmeninin Yeterliliğine İlişkin Görüşler	6-10 yıl	8.41	2.58	0,812	0.418
	11 yıl ve üstü	8.05	1.99		
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	6-10 yıl	16.97	1.98	0.640	0.524
	11 yıl ve üstü	16.64	2.65		
Engelli Öğrencinin Yeterliliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler	6-10 yıl	5.69	1.69	-0.019	0.985
	11 yıl ve üstü	5.69	1.61		
Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler	6-10 yıl	6.81	1.45	-1.940	0.055
	11 yıl ve üstü	7.38	1.43		

Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının kıdem yılına göre karşılaştırılması için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Sonuçlar incelendiğinde Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği, Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler, Sınıf Öğretmeninin Yeterliliğine İlişkin Görüşler, Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler, Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler ve Engelli Öğrencinin Yeterliliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler alt boyutlarından alınan puanların bireyin kıdem yılına göre istatistiksel olarak anlamlı bir değişiklik göstermediği

belirlenmiştir ($p>0,05$). Buna göre bireyin kıdem yılı kaynaştırma eğitimine ilişkin görüşlerde etkili bir faktör değildir.

Tablo 4.11. *Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının Kıdem Yılına Göre Karşılaştırılması*

	Kıdem yılı	M	ss	t	p
Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği	6-10 yıl	80.13	14.53	0.774	0.441
	11 yıl ve üstü	84.18	10.70		
Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliliği	6-10 yıl	26.56	5.13	0.713	0.477
	11 yıl ve üstü	27.98	3.95		
Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliliği	6-10 yıl	26.56	5.31	0.413	0.680
	11 yıl ve üstü	27.85	4.13		
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	6-10 yıl	27.00	4.88	1.052	0.295
	11 yıl ve üstü	28.36	3.69		

Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının kıdem yılına göre karşılaştırılması için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Tablo 4.11 incelendiğinde Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının kıdem yılına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$). Buna göre bireyin kıdem yılı Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının etkili bir faktör değildir.

Tablo 4.12. *Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Kaynaştırma Eğitimi Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Olma Durumuna Göre Karşılaştırılması*

		M	ss	t	p
Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği	Evet	62.77	8.42	2.708	0.008*
	Kısmen	59,03	7,33		
Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler	Evet	23.68	4.38	2.129	0.035*
	Kısmen	22.25	3.32		
Sınıf Öğretmeninin Yeterliliğine İlişkin Görüşler	Evet	8.81	2.24	3.225	0.001*
	Kısmen	7.62	1.93		
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	Evet	16.96	2.56	0.976	0.331
	Kısmen	16.53	2.44		
Engelli Öğrencinin Yeterliliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler	Evet	6.05	1.74	2.273	0.025*
	Kısmen	5.41	1.48		
Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler	Evet	7.26	1.67	0.171	0.864
	Kısmen	7.22	1.25		

* $p<.05$

Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının kaynaştırma eğitimi hakkında yeterli bilgiye sahip olma göre karşılaştırılması için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Sonuçlar incelendiğinde Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler ve

Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler, alt boyutlarından alınan puanların bireyin kaynaştırma eğitimi hakkında yeterli bilgiye sahip olma göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$). Ancak Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği, Sınıf Kontrolü ve Sınıf Öğretmeninin Yeterliliğine İlişkin Görüşler, Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler ve Engelli Öğrencinin Yeterliliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler alt boyutlarından alınan puanların kaynaştırma eğitimi hakkında yeterli bilgiye sahip olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edildi. Kaynaştırma eğitimi hakkında yeterli bilgiye sahip olan bireylerin puanlarının daha yüksek olduğu tespit edildi.

Tablo 4.13. *Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının Kaynaştırma Eğitimi Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Olma Durumuna Göre Karşılaştırılması*

		<i>M</i>	<i>ss</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği	Evet	86.54	12.06	2.946	0.004
	Kısmen	80.56	11.02		
Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliliği	Evet	28.93	4.32	3.152	0.002
	Kısmen	26.62	4.02		
Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliliği	Evet	28.72	4.53	2.750	0.007
	Kısmen	26.60	4.21		
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	Evet	28.89	4.01	2.209	0.029
	Kısmen	27.34	3.95		

Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının kaynaştırma eğitimi hakkında yeterli bilgiye sahip olma durumuna göre karşılaştırılması için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Tablo 4.13 'e göre sonuçlar incelendiğinde Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının kaynaştırma eğitimi hakkında yeterli bilgiye sahip olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p<0,05$). Buna göre bireyin kaynaştırma eğitimi hakkında yeterli bilgiye sahip olma durumuna Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının etkili bir faktör olduğu tespit edildi. Kaynaştırma eğitimi hakkında yeterli bilgiye sahip olan bireylerin puanlarının daha yüksek olduğu tespit edildi.

Tablo 4.14. *Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Kaynaştırma Eğitimi Alma Durumuna Göre Karşılaştırılması*

			<i>M</i>	<i>ss</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği	Evet		62.92	7.58	3.003	0.003
	Hayır		58.80	7.93		
Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler	Evet		23.73	4.29	2.325	0.022
	Hayır		22.17	3.36		
Sınıf Öğretmeninin Yeterliliğine İlişkin Görüşler	Evet		8.47	2.10	1.639	0,104
	Hayır		7.86	2.16		
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	Evet		17.02	2.32	1.226	0.223
	Hayır		16.48	2.62		
Engelli Öğrencinin Yeterliliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler	Evet		6.08	1.67	2.567	0.011
	Hayır		5.37	1.51		
Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler	Evet		7.61	1.43	2.739	0.007
	Hayır		6.93	1.40		

* $p < .05$

Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının kaynaştırma eğitimi alma durumuna göre karşılaştırılması için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Sonuçlar incelendiğinde ve Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler, Sınıf Öğretmeninin Yeterliliğine İlişkin Görüşler alt boyutlarından alınan puanların bireyin kaynaştırma eğitimi alma durumuna istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p > 0,05$). Ancak Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği, Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler, Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler ve Engelli Öğrencinin Yeterliliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler alt boyutlarından alınan puanların kaynaştırma eğitimi alma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edildi. Kaynaştırma eğitimi alan bireylerin puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.15. *Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının Kaynaştırma Eğitimi Alma Durumuna Göre Karşılaştırılması*

		<i>M</i>	<i>ss</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği	Evet	84.85	11.21	1.468	0.145
	Hayır	81.80	12.22		
Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliliği	Evet	28.42	3.77	1.940	0.055
	Hayır	26.97	4.61		
Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliliği	Evet	28.10	4.34	1.333	0.185
	Hayır	27.06	4.54		
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	Evet	28.32	3.84	0.769	0.443
	Hayır	27.77	4.20		

Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının kaynaştırma eğitimi alma durumuna göre karşılaştırılması için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Sonuçlar incelendiğinde Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının kaynaştırma eğitimi alma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>0,05$). Buna göre bireyin kaynaştırma eğitimi alma durumuna Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının etkili bir faktör olmadığı tespit edildi.

Tablo 4.16. *Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının Kaynaştırma Öğrencisinin Varlığına Göre Karşılaştırılması*

		<i>M</i>	<i>ss</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği	Evet	60.74	8.66	0.190	0.850
	Hayır	60.41	4.89		
Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler	Evet	22.99	4.10	0.651	0.516
	Hayır	22.44	2.85		
Sınıf Öğretmeninin Yeterliliğine İlişkin Görüşler	Evet	8,22	2.24	0.880	0.380
	Hayır	7.81	1.71		
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	Evet	16.62	2.69	-1.237	0.220
	Hayır	17.11	1.53		
Engelli Öğrencinin Yeterliliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler	Evet	5.66	1.67	0.439	0.661
	Hayır	5.81	1.47		
Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler	Evet	7.24	1.52	0.065	0.948
	Hayır	7.22	1.12		

Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ve Alt Boyutlarının kaynaştırma öğrencisinin varlığına göre karşılaştırılması için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Sonuçlar incelendiğinde Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği, Sınıf Öğretmeninin Yeterliliğine İlişkin Görüşler, Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler, Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler, Engelli Öğrencinin Yeterliliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler, Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler ve alt boyutlarından alınan puanların bireyin kaynaştırma öğrencisinin varlığına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0,05$). Buna göre bireyin kaynaştırma öğrencisinin varlığın kaynaştırmaya ilişkin görüşlerde etkili bir faktör değildir.

Tablo 4.17. *Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının Kaynaştırma Öğrencisinin Varlığına Göre Karşılaştırılması*

		<i>M</i>	<i>ss</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği	Evet	82.12	12.49	-2.653	0.010*
	Hayır	87.26	7.78		
Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliliği	Evet	27.17	4.52	-3.195	0.002*
	Hayır	29.37	2.72		
Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliliği	Evet	27.18	4.75	-2.318	0.023*
	Hayır	28.85	2.84		
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	Evet	27.76	4.26	-1.848	0.070
	Hayır	29.04	2.86		

* $p < .05$

Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının kaynaştırma öğrencisinin varlığına göre karşılaştırılması için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Sonuçlar incelendiğinde Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği, Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliliği ve Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliliği, Alt Boyutlarının kaynaştırma öğrencisinin varlığına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Kaynaştırma öğrencisi olmayanların puanlarının daha yüksek olduğu tespit edildi. Ancak Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler alt boyutlarından alınan puanlar bireyin kaynaştırma öğrencisi varlığına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edildi ($p > 0,05$).

Tablo 4.18. *Ölçekler Arasındaki İlişki*

	Ö1	AB1	B2	B3	B4	B5	2	2Ab1	2Ab2	2Ab3
Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği	1									
Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler	,847**	1								
Sınıf Öğretmeninin Yeterliliğine İlişkin Görüşler	,511**	,218*								
Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler	,744**	,454**	,262*							

Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler	,611**	,406**	313*	331**					
Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler	,546**	,450**	,038	418**	141				
Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği	,324**	,213*	165	401**	011	279**			
Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliği	,321**	,196*	28**	75**	017	250**	948**		
Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliği	,293**	,145	132	445**	,014	289**	926**	837**	1
Kaynaştırma Eğitiminde Sınıf Yönetimi Yeterliği	,284**	255**	094	283**	031	232**	898**	788**	717**

Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif taraflı istatistiksel bir ilişki vardır ($r=0,279$). Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif taraflı anlamlı bir ilişki vardır ($r=0,250$). Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır ($r=0,289$). Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde Sınıf Yönetimi Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır ($r=0,232$).

Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur ($r=0,011$). Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır ($r=0,017$). Engelli

Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur ($r=0,014$). Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde Sınıf Yönetimi Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur ($r=0,031$).

Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır ($r=0,401$). Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif taraflı bir ilişki vardır ($r=0,375$). Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır ($r=0,445$). Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde Sınıf Yönetimi Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır ($r=0,283$).

Sınıf Öğretmeninin Yeterliğine İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur ($r=0,165$). Sınıf Öğretmeninin Yeterliğine İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır ($r=0,228$). Sınıf Öğretmeninin Yeterliğine İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur ($r=0,132$). Sınıf Öğretmeninin Yeterliğine İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde Sınıf Yönetimi Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur ($r=0,094$).

Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır ($r=0,213$). Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır ($r=0,196$). Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır ($r=0,145$). Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde Sınıf Yönetimi Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır ($r=0,255$).

Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler leği ile Kaynaştırma Uygulamalarında ğretmen Yeterliliği leği arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır ($r=0,324$). Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler leği ile Kaynaştırma Eğitiminde ğretim Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır ($r=0,321$). Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler leği ile Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır ($r=0,293$). Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler leği ile Kaynaştırma Eğitiminde Sınıf Yönetimi Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır ($r=0,284$).

BEŞİNCİ BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma süresince ortaya çıkarılan bulgular ışığında fen bilimleri öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik görüşlerine ait elde edilen sonuçlar yer almaktadır.

5.1.Tartışma ve Sonuç

Evyapan (2020) kaynaştırma eğitimine öz-yeterlik eğitimi dersleri alan daha yüksek puanlar aldıklarını göstermektedir. Buna göre öğretmen yetiştirme profesyonel yaşamınızda karşılaşılabileceğiniz durumlar Karşılarında kendilerini yetkin hissetmelerine yardımcı olduğu düşünülse de, eğitimleri sonucunda eksiklikleri daha belirgin ve güvenilmez hale gelir. Öğretmenler bu konuda kendilerini daha güvende hissettikleri için zorluğun farkındadırlar. Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği, Sınıf Kontrolü ve Fen Bilimleri Öğretmeninin Yeterliğine İlişkin Görüşler, Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler ve Engelli Öğrencinin Yeterliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler alt boyutlarından alınan puanların kaynaştırma eğitimi hakkında yeterli bilgiye sahip olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edildi.

Temel (2000) lisans eğitimi esnasında kaynaştırma eğitimi ile ilgili eğitim alan katılımcılar ile eğitimi almayan katılımcılar kıyaslandığında kaynaştırma eğitimi ile ilgili yaklaşım bağlamında bir farklılaşma görülmemiş olduğu belirtilmektedir. Literatür taraması yapıldığında katılımcıların kaynaştırma eğitimi almasının kaynaştırma eğitimi yeterliğine olumlu yönde bir etkisinin olduğu açıklanan çalışmalar da mevcuttur.

Bu çalışmalar Sarı ve Bozgeyikli (2002), Maden ve Avcı (1999), Berk vd. (2009), Gözün ve Yıkılmış (2004), ile Lancaster ve Bain (2010)'ın yapmış oldukları çalışmaların bulguları incelendiğinde kaynaştırma eğitim yeterliğine dair kaynaştırma eğitimi ile ilgili lisans döneminde ders alma değişkeninin etkisinin pozitif yönde olduğu açıklanmıştır. Çalışmamızda ise; kaynaştırma eğitimi hakkında yeterli bilgiye sahip olan bireylerin puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bireyin kaynaştırma eğitimi hakkında yeterli bilgiye sahip olma durumuna Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği Ölçeği ve Alt Boyutlarının etkili bir faktör olduğu tespit edildi. Kaynaştırma eğitimi hakkında yeterli bilgiye sahip olan bireylerin puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Saloviita (2020) Finlandiya gören yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine dair görüşleri incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin ortalamaya nazaran negatif görüşe sahip olduğu, alan öğretmenlerinin yansız tutum sergilediği fakat özel eğitim öğretmenlerinin ise oldukça olumlu görüş belirttiği sonucuna varılmıştır. Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği, Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler, Sınıf Öğretmeninin Yeterliliğine İlişkin Görüşler, Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler, Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler ve Engelli Öğrencinin Yeterliliği ve Kaynaştırmanın Faydasına İlişkin Görüşler alt boyutlarından alınan puanların bireyin kaynaştırma öğrencisinin varlığına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Buna göre bireyin kaynaştırma öğrencisinin varlığın kaynaştırmaya ilişkin görüşlerde etkili bir faktör değildir.

Dolapçı ve Yıldız Demirtaş (2016)'ın yapmış olduğu çalışmada öğretmen adaylarının öz-yeterlik algıları ve kaynaştırma eğitimine dair görüşlerinin incelendiği araştırma dışında öğretmen adaylarının öz-yeterlik algıları ve kaynaştırma eğitimi yeterlik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu saptamıştır. Diken (2006) yapmış olduğu çalışmada kaynaştırma eğitim yeterliliği ve kaynaştırma eğitime dair görüş arasında orta derece bir ilişki tespit etmiştir.

Orel, Zerey ve Töret (2004) yaptıkları çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin bilgi yönünden kendini eksik gördüklerinden dolayı kaynaştırma eğitimine ilişkin olumsuz görüş içerisinde oldukları sonucuna varmışlardır. Sınıf Kontrolü ve Kaynaştırmaya İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde Sınıf Yönetimi Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır. Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşler Ölçeği ile Kaynaştırma Eğitiminde Sınıf Yönetimi Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır. Fen bilimleri öğretmenlerinin, araştırmada kaynaştırma eğitimlerine dair yeterlik algısı ve kaynaştırma eğitimi ile ilgili görüş seviyeleri arasındaki ilişkiler incelendiğinde pozitif korelasyon barındıran ilişkiler bulunmuştur. İki değişkenin birbirinin yordayıcısı olduğu saptanmıştır.

Temel (2000) Dağlar (2011), Sarı ve Bozgeyikli (2002), Camadan (2012) ve Dolapçı (2013) araştırmaları incelendiğinde özel eğitimle ilgili gerek lisans döneminde gerekse aktif öğretmenlik deneyimi içerisinde gerek kurs gerek seminer gerekse ders vb. alan öğretmenlerin kendilerini kaynaştırma eğitimi alanında daha etkili ve yeterli görmektedirler tespitinde bulunmuşlardır. Kaynaştırmanın Olumsuzluğuna Yönelik görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliliği alt boyutu arasında

istatistiksel olarak olumlu yönlü bir ilişki vardır. Kaynaştırmanın Olumsuz Etkisine İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde Sınıf Yönetimi Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak olumlu yönlü bir ilişki vardır. Dolayısıyla kendilerini yeterli görmeyen bu alanda eğitim almamış öğretmenler kaynaştırmaya olumsuz bir şekilde karşılamışlardır.

Sarı, Çeliköz ve Seçer (2009), okul öncesi öğretmenleri ile öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimine dair yeterlik kavramı ile ilgili yaptıkları araştırmada; öğretmen adaylarının yeterliliklerinin öğretmen yeterliliklerinden nispeten daha düşük olduğunu belirlemişlerdir. Toy ve Duru (2016), sınıf öğretmenlerinin mesleğe dair öz-yeterlik inançları ve kaynaştırma eğitimine dair yeterlik inançları kıyaslandığında, genel anlamda öz-yeterlik tutumlarının olumlu yönde olduğunu bulmuşlardır. Çalışmamızda Fen bilimleri öğretmenlerinin Öğretmenin Yeterliliğine İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır.

Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliliği ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır. Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde Öğretim Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır. Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde İş Birliği Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır. Kaynaştırmanın Yararlarına İlişkin Görüşler alt boyutu ile Kaynaştırma Eğitiminde Sınıf Yönetimi Yeterliliği alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü bir ilişki vardır.

Fen bilimleri öğretmenlerinin yeterlik düzeylerinin oldukça yüksek olduğu, cinsiyet faktörü ve kaynaştırma eğitime dair bilgi donanımına sahip olmaya dair değişkenler bakımından anlamlı farklılaşma bulunduğu tespit edilmiştir. Fen bilimleri öğretmenlerinin kaynaştırma eğitime dair görüşleri bulgular ışığında incelendiğinde öğretmenlerin kaynaştırma eğitime dair olumlu yönde görüşte oldukları ortaya çıkmıştır.

5.2.Öneriler

1. Ülkemizde öğretmen yetiştirme aşamalarında üniversiteler işbirliği ile kapsamlı bir şekilde kaynaştırma eğitimi verilmelidir. Kaynaştırma eğitimi uygulanan

gerek ilk gerekse ortaokul kademesinde kaynaştırma eğitimi mevcut olan sınıflarda uygulamalı bir şekilde eğitim verilmelidir.

2. Kaynaştırma eğitimi uygulanan sınıflar eğitim öğretim bağlamında desteklenmeli ve bu sınıfta eğitim veren öğretmenler kaynaştırma eğitimine dair düzenli olarak bu alanda kendilerini geliştirmelerine dair teşvik edilmelidir.

3. Milli Eğitim bünyesinde görev yapan bütün öğretmenlere her yıl yapılan seminerlerde“Özel Eğitim ve Kaynaştırma” adı altında seminer verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Alnahdi, G. H., Saloviita, T., & Elhadi, A. (2019). Inclusive education in Saudi Arabia and Finland: Pre-service teachers' attitudes. *Support for Learning*, 34(1), 71-85.
- Antonak, R. F., & Larrivee, B. (1995). Psychometric analysis and revision of the opinions relative to mainstreaming scale. *Exceptional children*, 62(2), 139-149.
- Ataman, A. (2003). *Özel gereksinimli çocuklar ve özel eğitime giriş*. Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Babaoğlu, E., & Yılmaz, Ş. (2010). Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimindeki yeterlilikleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(2), 345-354.
- Battal, İ. (2007). *Sınıf öğretmenlerinin ve branş öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ilişkin yeterliliklerinin değerlendirilmesi* (Uşak ili örneği). Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Batu, S., & Kırcaali-İftar, G. (2006). *Kaynaştırma*. Kök.
- Bayar, A. (2015). Kaynaştırma Uygulamalarında Öğretmen Yeterliği Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(3), 71-85.
- Bilhan, S. (1996). *Eğitim sosyolojisi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Veri analizi el kitabı*. Pegem Akademi.
- Camadan, F. (2012). Sınıf öğretmenleri ve sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma eğitimine ve bep hazırlamaya ilişkin öz-yeterliliklerinin belirlenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(39), 128-138.
- Cavkaytar, A. (2005). Özel gereksinimi olan çocuklara özbakım ve ev içi becerilerinin öğretimi: uygulamalı el kitabı. *Gündüz Eğitim ve Yayıncılık*.
- Göksu, İ., & Çevik, T. (2004). *Özel eğitime giriş*. Pegem yayıncılık
- Diken, I. H. (2006). Turkish Mothers' Interpretations of the Disability of Their Children with Mental Retardation. *International Journal of Special Education*, 21(2), 8-17.
- Dolapci, S., & Demirtaş, V. Yıldız. (2016). Öğretmen adaylarının öz-yeterlilik algıları ve kaynaştırma eğitimine bakış açıları. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(13), 141-160.
- Eripek, S. (2003). Okul öncesi dönemde özel eğitim. *Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Dergisi*. 756, 16-41.

- Evyapan, G. (2020). *Okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ilişkin öz-yeterlilik algı düzeyleri ve bireyselleştirilmiş eğitim programı hakkındaki görüşleri* (Master's thesis, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Fazlıoğlu, Y., & Doğan, M. K. (2013). Öğretmenlerin kaynaştırmaya ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(2), 223-234.
- Gökdere, M. (2012). Sınıf öğretmenleri ile sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırma eğitimine yönelik tutum, endişe ve etkileşim düzeylerinin karşılaştırmalı incelemesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(4), 2789-2806.
- Gözün, Ö., & Yıkılmış, A. (2004). Öğretmen adaylarının kaynaştırma konusunda bilgilendirilmelerinin kaynaştırmaya yönelik tutumlarının değişimindeki etkililiği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5(02).
- Güleryüz, B. (2014). *Sınıf Öğretmenlerinin ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak
- Hayran M.,&Hayran M. (2011). *Sağlık araştırmaları için temel istatistik*. (1. Baskı). Omega Araştırma.
- İnal, K. (2004). *Eğitim ve iktidar: Türkiye’de ders kitaplarında demokratik ve milliyetçi değerler*. (1. Baskı). Ütopya Yayınları.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*(15. Baskı). Nobel Yayın Dağıtım.
- Karasu, T. (2019). Dkab öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi yeterlilikleri ile duygu, tutum ve kaygı düzeyleri arasındaki ilişki. *Bilimname*, 2019(38), 501-522.
- Kargın T. (2004). Kaynaştırma: Tanımı, Gelişimi ve İlkeleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*. 5 (2):1-13.
- Kırcaali-İftar, G. (1998). Özel gereksinimli bireyler ve özel eğitim.S. Eripek (Ed.), *Özel eğitim içinde* (s.1-14). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Kırcaali-İftar, G. (1998a). Kaynaştırma ve destek eğitim hizmetleri. S. Eripek (Ed.), *ÖzelEğitim içinde* (s.17-22). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Kuz, T. (2001). *Kaynaştırma Eğitimine Yönelik Tutumların İncelenmesi*. T.C. Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı Yayınları.
- Lancaster, J., & Bain, A. (2010). The design of pre-service inclusive education courses and their effects on self-efficacy: A comparative study. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 38(2), 117-128.

- Mağden, D., ve Avcı, N. (1999). Öğretmen Adaylarının Özürlü Öğrencilerin Kaynaştırılmasına İlişkin Görüşleri. *IV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri*.315-324.
- Mertler, C. A., & Vannatta, R. A. (2005). *Advanced andMultivariate Statisticalmethods: PracticalApplicationandInterpretation* (3.Ed). United States: Pyczak Publishing.
- Metin E. N.(2012).Özel gereksinimli çocuklar. E.N.Metin(Ed.) *Özel Gereksinimli Çocukların Kaynaştırılması içinde*(s.373-402). Ankara: Maya Akademi.
- Mitchell, D. (2005). Introduction: Sixteenpropositions on thecontexts of inclusiveeducation. In D. Mitchell (Ed.), *Contextualizinginclusiveeducation: Evaluatingoldandnewinternationalperspectives*. (pp. 1-21). London: Routledge.
- Orel, A., Töret. G. ve Zerey, Z. (2004). “Sınıf öğretmeni adaylarının kaynaştırmaya yönelik tutumlarının incelenmesi”. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5 (1) 23-33.
- Özdemir, S., Yalın, H.İ. & Sezgin, F. (2008). *Eğitim bilimine giriş*. (6. Baskı). Nobel Yayın Dağıtım.
- Özsoy, Y; Özyürek, M; Eripek, S. (1988) *Özel eğitime muhtaç çocuklar, özel eğitime giriş*. Karatepe Yayınları.
- Özsoy, P. (2014). *İlkokul öğretmenlerinin iç motivasyon ve görev performanslarının il eğitim denetmenlerinin uyguladıkları denetim yaklaşımları açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sarı, H., Celikoz, N., & Seçer, Z. (2009). An analysis of pre-school teachers' and student teachers' attitudes to inclusion and their self-efficacy. *International Journal of Special Education*, 24(3), 29-44.
- Sarı, H., & Bozgeyikli, H. (2003). Öğretmen adaylarının özel eğitime yönelik tutumlarının incelenmesi: karşılaştırmalı bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (9), 183-204.
- Sezgin, O. (1991). *Üçüncü neslin eğitimi*. Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Sharma, U., Loreman, T., &Forlin, C. (2012). Measuringteacherefficacytoimplementinclusivepractices. *Journal of Research in Special EducationalNeeds*. 12 (1), 12–21. doi:10.1111/j.1471-3802.2011.01200.x.
- Sucuoğlu, B., & Kargın, T. (2006). *İlköğretimde kaynaştırma uygulamaları*. Morpa Kültür Yayınları.

- Sucuoğlu, B. (Ed.), Kırcaali-Iftar, G., Tekin-iftar, E., Kaner, S. Ve Bakkaloğlu, H. (2009). *Zihin engelliler ve eğitimleri*. Kök Yayıncılık.
- Sünbül, A. M., & Sargın, N. (2002). Okul ncesi dönemde kaynaştırma eğitimine ilişkin ğretmen tutumlarının (eşitli değişkenler açısından) incelenmesi. In *12th. National Special Education Conference, Ankara*.
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Pearson.
- Tavşancıl, E. (2005). *Tutumların llmesi ve SPSS ile veri analizi*. Nobel Basımevi.
- Temel, Z. F. (2000). Okul ncesi eğitimcilerinin engellilerin kaynaştırılmasına ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 22-24.
- Toy, S. N., & Duru, S. (2016). Sınıf ğretmenlerinin ğretmen öz yeterlikleri ile kaynaştırma eğitimine ilişkin yeterlik inançlarının karşılaştırılması. *Ege Eğitim Dergisi*, 17(1), 146-173.
- Turhan, A. (2018). *Spastik diplejik serebral palsili çocuklarda duyu bütünleme programı ile konvansiyonel egzersiz tedavisinin; Spastisite, denge ve motor fonksiyona etkisi* (Doctoral dissertation, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Türkoğlu, Y. K. (2007). *İlköğretim okulu ğretmenleri ile gerekleştirilen bilgilendirme alışmalarının öncesi ve sonrasında ğretmenlerin kaynaştırmaya ilişkin grşlerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation (UNESCO). (1994, June 7–10). *The Salamanca statement and framework for action on special needs education*. Salamanca: World Conference on Special Needs Education: Access and Quality.
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation- UNESCO. (2006). *Convention on the rights of people with disabilities*. New York: Author. 116
- Ural, A. ve Kılıç, İ. (2006). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi*. (Genişletilmiş İkin-ci Baskı), Detay Yayıncılık.
- Uras, M. (2002). Eğitimin toplumsal temelleri. *Eğitim zerine içinde*, 185-238.
- nalán, H. T. (2005). *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Grafık Eğitimi Dersinde Bilgisayar Destekli Eğitimin Etkililiği*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi EBE.
- Yılmaz, E., & Batu, E. S. (2016). Farklı branştan ilkokul ğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı, yasal düzenlemeler ve kaynaştırma uygulamaları hakkındaki görüşleri. *zel Eğitim Dergisi*, 17(3), 247.

Weisel, A., & Dror, O. (2006). School climate, sense of efficacy and Israeli teachers' attitudes toward inclusion of students with special needs. *Education, Citizenship and Social Justice, 1*(2), 157-174.

EKLER

EK-1

KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER ÖLÇEĞİ

		Tümüyle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1	Kaynaştırma öğrencilerinin çoğu ödevlerini yapmada yeterli çabayı gösterirler.					
2	Özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin kaynaştırılması, kaynaştırma uygulamasında yer alacak normal sınıf öğretmenlerinin yoğun bir eğitim almalarını gerektirir.					
3	Kaynaştırmanın sağladığı toplumsal etkileşim, öğrenciler arası farklılıkların anlaşılmasını ve kabul edilmesini kolaylaştırır.					
4	Kaynaştırma öğrencinin normal sınıfta davranış sorunlarını gösterme olasılığı yüksektir.					
5	Kaynaştırma öğrencisine normal sınıfta gösterilecek özel ilgi, diğer öğrencilerin zararına olur.					
6	Normal sınıfta bulunmanın yol açtığı zorlu koşullar ,kaynaştırma öğrencisinin akademik gelişimini hızlandırır.					
7	Özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin kaynaştırılması, normal sınıf düzeninde önemli değişiklikler yapılmasını gerektirir.					
8	Normal sınıftaki rahatlık, kaynaştırma öğrencisinin karmaşa yaşamasına yol açar					
9	Normal sınıf öğretmenleri, kaynaştırma öğrencilerle çalışabilecek yetenektedirler.					
10	Sınıfta kaynaştırma bir öğrencinin bulunması, normal öğrencilerin öğrenciler arası farklılıkları kabul etmelerine katkıda bulunmaz.					
11	Özel öğrenme güçlüğü öğrencinin kaynaştırılması, bağımsızlık kazanmasına katkıda bulunmaz.					
12	Kaynaştırma öğrencisi bulunan bir sınıfta kontrol sağlamak, kaynaştırma öğrencisi bulunmayan bir sınıfta kontrol sağlamaktan daha zor değildir.					
13	Kaynaştırma öğrencinin kaynaştırılması, sınıftaki normal öğrenciler açısından yararlıdır					
14	Kaynaştırma öğrencisi, normal sınıfta karmaşaya yol açabilir.					
15	Normal sınıf öğretmenleri, kaynaştırma öğrencilerinin eğitimiyle ilgili yeterli bilgi ve beceriye sahiptirler.					
16	Kaynaştırma öğrencisine, normal sınıftaki tüm etkinliklere katılabilmesi için her türlü fırsat verilmelidir.					
17	Kaynaştırma öğrencisinin sınıf içi davranışları, öğretmenin diğer öğrencilere gösterdiğinden daha fazla sabır göstermesini gerektirmez.					
18	Kaynaştırma öğrencilerinin eğitimi en iyi şekilde gerçekleştirecek kişiler özel eğitim öğretmenleridir.					
19	Özel sınıflardaki ayrılaştırılmış eğitim, kaynaştırma öğrencisinin toplumsal ve duygusal gelişimi açısından yararlıdır.					
20	Kaynaştırma öğrencisi normal sınıfta diğer öğrencilerden soyutlanmaz.					

EK-2

KAYNAŞTIRMA UYGULAMALARINDA ÖĞRETMEN YETERLİĞİÖLÇEĞİ

		Kesimlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Kesimlikle Katılıyorum
		1	2	3	4	5	6
1	Öğrencilere, davranışları hakkındaki beklentilerimi açıkça ifade ederim.						
2	Rahatsız edici ya da gürültü yapan bir öğrenciye karşın soğukkanlı/sakin davranabilirim.						
3	Velilerin, okula gelmeleri konusunda rahat hissetmelerini sağlarım.						
4	Ailelere, çocuklarının okul başarılarına yardım etmeleri konusunda destek veririm.						
5	Öğrettiğim konu hakkında öğrenci yeterliklerini ölçebilirim.						
6	Yetenekli öğrencilere uygun koşulları sağlayabilirim.						
7	Sınıf ortamında oluşabilecek istenmeyen davranışları engelleme konusunda kendime güvenirim. .						
8	Sınıftaki istenmeyen davranışları kontrol ederim.						
9	Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin ebeveynlerinin okul aktivitelerine katılmalarını sağlamada kendime güveniyorum.						
10	Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına uygun etkinlikleri tasarlamada kendime güveniyorum.						
11	Çocukların sınıf kurallarına uymasını sağlarım.						
12	Özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler için eğitsel planları düzenlemede diğer kişilerle (konuşma terapisti, diğer öğretmenler vb.) işbirliği yapabilirim.						
13	Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin eğitimi için diğer profesyonellerle ve ilgili personellerle (sosyal hizmet çalışanı, diğer öğretmenler vb.) ortaklaşa çalışabilirim.						
14	Öğrencilerin ikiyeşerli veya gruplar halinde çalışmalarını sağlama konusunda kendime güvenirim.						
15	Çeşitli değerlendirme stratejilerini (portfolyo değerlendirmesi, performansa dayalı değerlendirme vb.) kullanırım.						
16	Kaynaştırma eğitimi ile ilgili yasa ve politikalar hakkında insanları bilgilendirmede kendime güveniyorum.						
17	Saldırgan öğrencilerle başa çıkma konusunda kendime güvenirim						
18	Öğrencilerin kafası karıştığında alternatif açıklamalar sunar ve örnekler veririm.						

EK-3

ARAŞTIRMA İZNI

Evrak Tarih ve Sayısı: 19.10.2021-119206

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-16605029-44-34928479
Konu : Anket Uygulama İzni

18/10/2021

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 04.10.2021 tarihli ve 112330 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı Fen Bilgisi Eğitimi Tezsiz Yüksek Lisans Programı öğrencisi Saliye KEVŞER KAZAK, "Ortaokul Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine Yönelik Yeterlilik ve Görevlendirilmesinin (Denizli Örneği)" konulu proje çalışmasına yönelik hazırlanmış olduğu anket/ölçek formlarını İlgili yazı esasları Müdürlüğümüze bağlı ortaokullarda görev yapan öğretmenlere uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaat ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazıları ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının 2020/2 Nolu "Araştırma Uygulama İzinleri" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde yüz yüze eğitim öğretime ara verilmesi göz önüne alınarak örgün eğitimin 2021/2022 eğitim-öğretim yılı içinde tam olarak başlamasıyla birlikte denetimi ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre, onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının uygulanması, ilgili genelgenin 28. Maddesi ve "Araştırma İzni Başvuru Taahhütnamesi"nin 16. Maddesi gereği **sonuç raporunun çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde kurumunuz aracılığı ile gönderilmesi** Müdürlüğümüze uygun görülmüştür.

Olurlarınıza arz ederim.

Süleyman EKİCİ
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
18/10/2021
Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüze Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:

1-Anket Formları

Adres : M.Akif Ersoy Mah. 29 Ekim Bulv.No:174/1
Merkezi/Endü/DENİZLİ
İnternet Adresi: <http://denizli.meb.gov.tr>
E-Posta: ah20@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Hüseyin ERKOÇ-V.H.K.İ. / Şefi GELMEŞ-Sef
Telefon No : 0 (258) 234 20 95
Faks : 0 (258) 234 20 99

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır: <https://evrak.sorgu.meb.gov.tr> adresinden f7ce-b9d8-30e0-acaa-f729 kodu ile teyit edilebilir.

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.
Evrak sorgulaması: <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5256&eD=BSFNPF1CF&eS=119206> adresinden yapılabilir.

EK-4

ANKET KULLANMA İZİNLERİ

Ynt: Anket Kullanım İzni

Gönül Selver İFTAR

Kime: safiye kevser kılıç kazak

29.09.2021 Çar 14:10

Merhabalar, bu ölçek çok eski ve bugüne kadar çok fazla çalışmada kullanıldı. Yine de isterseniz kullanabilirsiniz. Kolaylık dileklerimle...

Gönül Kırcaali İftar

19 Ağu 2021 Per 14:39 tarihinde adem bayar
<adem.bayar@amasya.edu.tr> şunu yazdı:

Merhabalar,
Ekte istemiş olduğunuz ölçek ve bir diğer benzer ölçeğini gönderiyorum.
Çalışmalarınızda kolaylıklar dilerim.
Hocanıza selamlar.

Doç. Dr. Adem Bayar
Eğitim Bilimleri Bölümü
Eğitim Fakültesi
Amasya Üniversitesi

ÖZGEÇMİŞ